

16

Αποκάλυψη 16:1 Και άκουσα μια μεγάλη φωνή από τον ναό, που έλεγε προς τους επτά αγγέλους: Πηγαίνετε και ξεχύστε στη γη τις φιάλες του θυμού του Θεού.

2 Και πήγε ο πρώτος, και ξέχυσε τη φιάλη του επάνω στη γη· και έγινε κακό και οδυνηρό έλκος στους ανθρώπους, που είχαν το χάραγμα του θηρίου, και προσκυνούσαν την εικόνα του.

3 Και ο δεύτερος άγγελος ξέχυσε τη φιάλη του στη θάλασσα, και έγινε αίμα σαν νεκρού ανθρώπου· και κάθε ζωντανή ύπαρξη πέθανε μέσα στη θάλασσα.

4 Και ο τρίτος άγγελος ξέχυσε τη φιάλη του στους ποταμούς και στις πηγές των νερών· και έγινε αίμα.

5 Και άκουσα τον άγγελο των νερών, να λέει: Είσαι δίκαιος, Κύριε, ο Ων και ο Ην και ο Όσιος, επειδή τα έκρινες αυτά·

6 δεδομένου ότι, αίμα αγίων και προφητών ξέχυσαν, αίμα και τους έδωσες να πιούν· επειδή, είναι άξιοι.

7 Και άκουσα έναν άλλον από το θυσιαστήριο, να λέει: Ναι, Κύριε, Θεέ, Παντοκράτορα, οι κρίσεις σου είναι αληθινές και δίκαιες.

8 Και ο τέταρτος άγγελος ξέχυσε τη φιάλη του επάνω στον ήλιο· και του δόθηκε να καυματίσει τους ανθρώπους με φωτιά.

9 Και καυματίστηκαν οι άνθρωποι με μεγάλο καύμα, και βλασφήμησαν το όνομα του Θεού, που είχε εξουσία επάνω σ' αυτές τις πληγές· και δεν μετανόησαν, ώστε να δώσουν δόξα σ' αυτόν.

10 Και ο πέμπτος άγγελος ξέχυσε τη φιάλη του επάνω στον θρόνο του θηρίου· και η βασιλεία του γέμισε από σκοτάδι· και μασούσαν τις γλώσσες τους από τον πόνο·

11 και βλασφήμησαν τον Θεό του ουρανού για τους πόνους τους και για τα έλκη τους, και δεν μετανόησαν από τα έργα τους.

12 Και ο έκτος άγγελος ξέχυσε τη φιάλη του επάνω στον μεγάλο ποταμό, τον Ευφράτη· και το νερό του ξεράθηκε, για να ετοιμαστεί ο δρόμος των βασιλιάδων, αυτών από ανατολές του ήλιου.

13 Και είδα τρία ακάθαρτα πνεύματα όμοια με βατράχους, που έβγαιναν από το στόμα του δράκοντα, και από το στόμα του θηρίου, και από το στόμα του ψευδοπροφήτη·

14 επειδή, είναι πνεύματα δαιμόνων, που εκτελούν σημεία, τα οποία εκπορεύονται προς τους βασιλιάδες της γης και ολόκληρης της οικουμένης, για να τους συγκεντρώσουν στον πόλεμο εκείνης της μεγάλης ημέρας, του Θεού του Παντοκράτορα.

15 (Να, έρχομαι σαν κλέφτης· μακάριος όποιος αγρυπνάει, και φυλάττει τα ιμάτιά του, για να μην περπατάει γυμνός, και βλέπουν την ασχημοσύνη του).

16 Και τους συγκέντρωσε στον τόπο, που στα Εβραϊκά λέγεται Αρμαγεδδώνας.

17 Και ο έβδομος άγγελος ξέχυσε τη φιάλη του στον αέρα· και βγήκε μια δυνατή φωνή από τον ναό του ουρανού, από τον θρόνο, που έλεγε: Πραγματοποιήθηκε.

18 Και έγιναν φωνές και βροντές και αστραπές, και έγινε μεγάλος σεισμός, που δεν είχε γίνει, αφότου οι άνθρωποι υπήρχαν επάνω στη γη, τέτοιου είδους μεγάλος σεισμός.

19 Και η μεγάλη πόλη διαιρέθηκε σε τρία μέρη, και οι πόλεις των εθνών έπεσαν. Και η μεγάλη Βαβυλώνα ήρθε σε ενθύμηση μπροστά στον Θεό, για να δώσει σ' αυτή το ποτήρι από το κρασί του θυμού της οργής του.

20 Και κάθε νησί έφυγε, και τα βουνά δε βρέθηκαν.

21 Και μεγάλο χαλάζι, μέχρι ένα τάλαντο, κατέβαινε από τον ουρανό επάνω στους ανθρώπους· και οι άνθρωποι βλασφήμησαν τον Θεό, εξαιτίας της πληγής με το χαλάζι, επειδή η πληγή του ήταν υπερβολικά μεγάλη.

16:1-7 ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΠΡΩΤΕΣ ΠΛΗΓΕΣ

“Και άκουσα μια μεγάλη φωνή από τον ναό, που έλεγε προς τους επτά αγγέλους: Πηγαίνετε και ξεχύστε στη γη τις φιάλες του θυμού του Θεού. Και πήγε ο πρώτος, και ξέχυσε τη φιάλη του επάνω στη γη· και έγινε κακό και οδυνηρό έλκος στους ανθρώπους, που είχαν το χάραγμα του θηρίου, και προσκυνούσαν την εικόνα του. Και ο δεύτερος άγγελος ξέχυσε τη φιάλη του στη θάλασσα, και έγινε αίμα σαν νεκρού ανθρώπου· και κάθε ζωντανή ύπαρξη πέθανε μέσα στη θάλασσα. Και ο τρίτος άγγελος ξέχυσε τη φιάλη του στους ποταμούς και στις πηγές των νερών· και έγινε αίμα” Αποκάλυψη 16:1-4.

Στο όγδοο κεφάλαιο είδαμε τις ομοιότητες μεταξύ των πληγών των σαλπίγγων και των επτά τελευταίων πληγών. Ωστόσο, παρόλο που υπάρχουν έντονες ομοιότητες οι εμφανείς διαφορές δείχνουν ότι δεν ταυτίζονται ως γεγονότα. Παρόλο που και η πρώτη σάλπιγγα και η πρώτη πληγή ξεχύνονται στη γη, οι δεύτερες στη θάλασσα και οι τρίτες στα ποτάμια και τις πηγές, η φύση των πληγών των σαλπίγγων και των επτά τελευταίων πληγών είναι πολύ διαφορετική.

Οι πρώτες τρεις σάλπιγγες ήταν όμοιες - φωτιά, ως χαλάζι, βουνό ή αστέρι, που πέφτει και μολύνει (με αίμα) το ένα τρίτο αυτού που έπεσε. Η πρώτη από τις τελευταίες επτά πληγές όμως βλάπτει με **“οδυνηρό έλκος τους ανθρώπους που είχαν το χάραγμα του θηρίου, και προσκυνούσαν την εικόνα του”**(Αποκάλυψη 16:2). Αυτό επισημαίνει μια σημαντική διαφορά: η πρώτη πληγή συμβαίνει μετά την εδραίωση της εικόνας και του χαράγματος του θηρίου, ενώ η πρώτη σάλπιγγα συμβαίνει μετά το σφράγισμα των 144.000 (Αποκάλυψη 7:1-8), πριν όμως την εικόνα και το χάραγμα του θηρίου.

Επιπλέον, δεν υπάρχει σαφή ένδειξη ότι οι πληγές των σαλπίγγων βλάπτουν άμεσα τους ανθρώπους¹ μέχρι την πέμπτη σάλπιγγα (το πρώτο αλλοίμονο). Αντιθέτως, η πρώτη από τις επτά τελευταίες πληγές προσβάλλει άμεσα εκείνους που έχουν το χάραγμα του θηρίου, προκαλώντας ένα **“κακό και οδυνηρό έλκος”**. Φαίνεται ότι αυτά τα έλκη (πληγές) θα είναι τόσο οδυνηρά (προκαλώντας τους να **“μασήσουν τις γλώσσες τους από τον πόνο”** εδ.10), ώστε θα αποστρέψουν την προσοχή των ακολούθων του θηρίου μακριά από τον στόχο τους να καταδιώξουν τα παιδιά του Θεού. Στην ενότητα 15:1 *Ο Θυμός του Θεού*, είδαμε ότι βασικός σκοπός της οργής του Θεού είναι να προστατεύσει τα παιδιά Του από τους εχθρούς τους. Εξαιτίας της προοδευτικότητας και της αυξανόμενης έντασης των επτά τελευταίων πληγών καταλαβαίνουμε ότι σκοπό έχουν να εμποδίσουν το σχέδιο του θηρίου, που είναι **“να κάνει, όσοι δεν προσκυνήσουν την εικόνα του θηρίου να θανατωθούν”** (Αποκάλυψη 13:15).

Μια άλλη σημαντική διαφορά είναι ότι το πεδίο επιρροής των σαλπίγγων είναι περιορισμένο: **“ένα τρίτο της θάλασσας έγινε αίμα... πέθανε το ένα τρίτο των έμψυχων... ένα τρίτο των ποταμών... ένα τρίτο του ήλιου... του φεγγαριού, και... των αστεριών”** (Αποκάλυψη 8:7-12). Οι επτά τελευταίες πληγές όμως, φαίνεται να εκτελούνται σε παγκόσμιο επίπεδο. Ολόκληρη η θάλασσα **“έγινε αίμα σαν νεκρού ανθρώπου και κάθε ζωντανή ύπαρξη πέθανε μέσα στη θάλασσα”** (Αποκάλυψη 16:3) και τα ποτάμια και οι πηγές των νερών έγιναν αίμα (Αποκάλυψη 16:4) και η βασιλεία του θηρίου **“γέμισε από σκοτάδι”** (Αποκάλυψη 16:10).

Επιπλέον, το γεγονός ότι το ένα τρίτο τονίζεται συνεχώς στις σάλπιγγες, δείχνει ότι αποτελούν δραστηριότητα του Σατανά, που επιτρέπει ο Θεός συγχρόνως όμως περιορίζει την έκτασή τους (βλ. 8:2 *Οι Σάλπιγγες*). Οι άγγελοι σαλπίζουν για να προειδοποιήσουν για τις πληγές, ενώ στο κεφάλαιο 16 οι άγγελοι εξαπολύουν τις επτά τελευταίες πληγές, υποδηλώνοντας ότι προέρχονται από τον Θεό και συνιστούν την **“οργή”** Του (βλ. 15:1).

¹ Η φωτιά των τριών πρώτων σαλπίγγων καταστρέφει τα δένδρα, το χορτάρι, το νερό και τα πλοία. Πολλοί άνθρωποι πεθαίνουν όταν πιούν το δηλητηριώδες νερό, αυτή ωστόσο είναι έμμεση φθορά και όχι άμεση. Μπορεί να υπάρξουν άνθρωποι που θα πεθάνουν αν είναι στα δάση ή στα πλοία, αλλά δεν έχουμε καμία αναφορά για κάτι τέτοιο.

Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΩΝ ΠΛΗΓΩΝ

Οι πληγές των σαλπίγγων επιτρέπονται από τον Θεό για να οδηγηθούν οι αμαρτωλοί σε μετάνοια και μαζί με τη διακονία των δυο μαρτύρων θα έχουν ως τελικό αποτέλεσμα τη σωτηρία ενός μεγάλου πλήθους (βλ. κεφάλαιο 11). Αντιθέτως, οι επτά τελευταίες πληγές εκτελούνται μετά το κλείσιμο της θύρας της χάριτος και συνεπώς δεν μπορούν να οδηγήσουν σε μετάνοια. Έχουν εντελώς το αντίθετο αποτέλεσμα: οι άνθρωποι **“βλασφήμησαν το όνομα του Θεού, που είχε εξουσία επάνω σ’ αυτές τις πληγές” και δεν μετανόησαν, ώστε να δώσουν δόξα σ’ αυτόν** (Αποκάλυψη 16:9,11,21).

Μολονότι πρωτεύων σκοπός των επτά τελευταίων πληγών είναι να προστατεύσουν τα παιδιά του Θεού, εκείνοι που πλήττονται πλήρως από τις πληγές αξίζουν το βασανιστήριο που περνούν - **“Και άκουσα τον άγγελο των νερών, να λέει: Είσαι δίκαιος, Κύριε, ο Ων και ο Ην και ο Όσιος, επειδή τα έκρινες αυτά” δεδομένου ότι, αίμα αγίων και προφητών ξέχυσαν, αίμα και τους έδωσες να πιουν” επειδή, είναι άξιοι. Και άκουσα έναν άλλον από το θυσιαστήριο, να λέει: Ναι Κύριε, Θεέ, Παντοκράτορα, οι κρίσεις σου είναι αληθινές και δίκαιες”** (Αποκάλυψη 16:5-7).

Αυτό δεν σημαίνει ότι ο Θεός επιφέρει την τιμωρία που αξίζουν οι αμαρτωλοί. Ένα κύριο χαρακτηριστικό του Θεού είναι ότι δεν απονέμει αυτό που μας αξίζει και παρόλο που οι επτά τελευταίες πληγές είναι τόσο τρομακτικές, είναι απλώς μια μικρή εκδήλωση της τιμωρίας που θα λάμβαναν οι διώκτες των παιδιών του Θεού αν πραγματικά θέριζαν πλήρως τις συνέπειες των πράξεων τους. Κάτι τέτοιο δεν θα αποκαλυφθεί πλήρως, παρά μόνο στο τέλος των χιλίων ετών. Τότε, θα σταθούν μπροστά στον “μεγάλο λευκό θρόνο” και θα κριθούν σύμφωνα με “τα γραμμένα μέσα στα βιβλία, σύμφωνα με τα έργα τους” (Αποκάλυψη 20:5,11,12). Όταν ανοιχθούν τα γραπτά, κανένας δεν θα μπορέσει να κατηγορήσει τον Θεό ότι δεν υπήρξε δίκαιος.

Η αξιοσημείωτη ομοιότητα των επτά τελευταίων πληγών με τις πληγές της Αιγύπτου την εποχή του Μωυσή δείχνει το σκοπό τους: η απελευθέρωση του λαού του Θεού.

ΕΠΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΠΛΗΓΕΣ	ΠΛΗΓΕΣ ΣΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟ
“Κακό και οδυνηρό έλκος” Αποκάλυψη 16:2	“Ελκώδη εξανθήματα επάνω στους ανθρώπους” Έξοδος 9:9
“Το νερό έγινε αίμα” Αποκάλυψη 16:3,4	“Μεταβλήθηκαν σε αίμα όλα τα νερά” Έξοδος 7:14-24.
“Η βασιλεία του (θηρίου) γέμισε από σκοτάδι” Αποκάλυψη 16:10	“Πυκνό σκοτάδι επάνω σε ολόκληρη τη γη της Αιγύπτου” Έξοδος 10:21-29
“Τρία ακάθαρτα πνεύματα όμοια με βατράχους” Αποκάλυψη 16:13	“Ανέβασαν τα βατράχια επάνω στη γη της Αιγύπτου” Έξοδος 8:1-14
“Μεγάλο χαλάζι κατέβαινε επάνω στους ανθρώπους” Αποκάλυψη 16:21	“Ο Κύριος έβρεξε χαλάζι επάνω στη γη της Αιγύπτου” Έξοδος 9:13-36

Η ευλογία του Θεού προς το λαό Ισραήλ τους οδήγησε σε ευημερία και αυξήθηκαν σε αριθμό στη γη της Αιγύπτου. Σηκώθηκε όμως ένας “καινούργιος βασιλιάς (Φαραώ)”, ο οποίος δήλωσε ότι δεν γνωρίζει τον Κύριο² και θεώρησε τους Ισραηλίτες απειλή για τη βασιλεία του. Από εκεί που ήταν ένας αγαπητός λαός, έγιναν σκλάβοι και τελικά απειλήθηκαν με εξολόθρευση.³ Όταν όμως η κατάσταση φαινόταν απελπιστική, ο Θεός επενέβη με θαυματουργό τρόπο, με τις πληγές, που

² Έξοδος 5:2.

³ Έξοδος 1:8-22.

οδήγησαν στην απελευθέρωση του λαού και εξολόθρευσαν τους εχθρούς που είχαν στραφεί εναντίον τους.⁴

Παρομοίως, η βασιλεία του θηρίου θα προσπαθήσει να επιβάλει στα παιδιά του Θεού να λατρέψουν την εικόνα του θηρίου μέσω των οικονομικών κυρώσεων (“και να μη μπορεί κανένας να αγοράσει ή να πουλήσει...” Αποκάλυψη 13:17) και τελικά θα επιζητήσει να τους εξολοθρεύσει (“να κάνει, όσοι δεν προσκυνήσουν την εικόνα του θηρίου, να θανατωθούν” εδ. 15). Όπως είδαμε στο ένατο κεφάλαιο, ο Σατανάς θα εκμεταλλευτεί τις πληγές των σαλπίγγων που ο ίδιος προκαλεί και θα πείσει τους οπαδούς του θηρίου ότι ο λαός του Θεού είναι υπεύθυνος για τα δεινά τους, εξαιτίας της πεισματικής τους άρνησης να λατρεύσουν “την εικόνα του θηρίου”. Με το θανατικό διάταγμα σε ισχύ θα φαίνεται ότι ο λαός του Θεού θα έχει ένα μαρτυρικό θάνατο. Ο Θεός όμως, μέσω των επτά τελευταίων πληγών, θα ανατρέψει τα σχέδια “του δράκοντα... του θηρίου, και του ψευδοπροφήτη” με αποτέλεσμα τη μεγάλη απελευθέρωση του λαού Του.

16:8-11 Η ΤΕΤΑΡΤΗ ΚΑΙ Η ΠΕΜΠΤΗ ΠΛΗΓΗ

“Και ο τέταρτος άγγελος ξέχυσε τη φιάλη του επάνω στον ήλιο· και του δόθηκε να καυματίσει τους ανθρώπους με φωτιά. Και καυματίστηκαν οι άνθρωποι με μεγάλο καύμα, και βλασφήμησαν το όνομα του Θεού, που είχε εξουσία επάνω σ’ αυτές τις πληγές· και δεν μετανοήσαν, ώστε να δώσουν δόξα σ’ αυτόν. Και ο πέμπτος άγγελος ξέχυσε τη φιάλη του επάνω στον θρόνο του θηρίου· και η βασιλεία του γέμισε από σκοτάδι· και μασούσαν τις γλώσσες τους από τον πόνο· και βλασφήμησαν τον Θεό του ουρανού για τους πόνους τους και για τα έλκη τους, και δεν μετανόησαν από τα έργα τους” Αποκάλυψη 16:8-11.

Όπως είδαμε στην ενότητα 8: *Οι Σάλπιγγες: Κυριολεκτικές ή Συμβολικές;* δεν υπάρχει λόγος να πιστέψουμε ότι οι επτά τελευταίες πληγές δεν είναι κατά βάση κυριολεκτικές. Πραγματικά έλκη θα προκαλέσουν πραγματικό πόνο, ο κυριολεκτικός ήλιος θα επιφέρει ανυπόφορη ζέστη και θα υπάρχει κυριολεκτικό σκοτάδι. Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχουν κάποια συμβολικά στοιχεία (για παράδειγμα ο ποταμός Ευφράτης και οι βασιλιάδες από ανατολές του ήλιου και τα ακάθαρτα πνεύματα όμοια με βατράχους, εδ. 12,13), αλλά σε γενικές γραμμές το κεφάλαιο 16, δεν χρησιμοποιεί ιδιαίτερα συμβολική ορολογία, όπως για παράδειγμα υπάρχει στο κεφάλαιο 17 με τα θηρία και τα κέρατα.

Είναι αξιοπρόσεκτο το γεγονός ότι η τέταρτη και η πέμπτη πληγή επηρεάζουν τον ήλιο· πρώτα γίνεται πολύ δυνατός, καίγοντας τους ανθρώπους και μετά σκοτεινιάζει προκαλώντας απόλυτο σκότος στο βασίλειο του θηρίου. Ο σύγχρονος ‘βαβυλωνιακός’ τρόπος λατρείας της βασιλείας του θηρίου αποτελεί μια συνέχεια της λατρείας του ήλιου, μια από τις πρωταρχικές μορφές ψεύτικης λατρείας ανά τους αιώνες. Στο κεφάλαιο 13 είδαμε ότι ένα βασικό θέμα, το χάραγμα του θηρίου, περιλαμβάνει την Κυριακή ως ημέρα λατρείας και οι τελευταίες πληγές πέφτουν **“στους ανθρώπους που έχουν το χάραγμα του θηρίου”**. Ο πρώτος νόμος που επέβαλε την τιμήση της Κυριακής, από τον Μέγα Κωνσταντίνο, έκανε αναφορά “στην αξιοσέβαστη ημέρα του ήλιου” και ουσιαστικά το σύστημα του θηρίου είναι μια προέκταση της ηλιολατρίας του Μιθραϊσμού, που κυριάρχησε στην παγανιστική Ρώμη τους πρώτους αιώνες της Χριστιανικής εποχής.⁵ Στις πληγές της Αιγύπτου ο Θεός χρησιμοποίησε πλήθη βατράχων και νερό που έγινε αίμα για να εκτεθεί η αδυναμία του θεού του Νείλου που λατρευόταν από τους Αιγυπτίους.

⁴ Το βασίλειο της Αιγύπτου καταστράφηκε από τις πληγές και ο στρατός που καταδίωξε το λαό Ισραήλ πνίγηκε στην Ερυθρά Θάλασσα(Εξοδος 14).

⁵ Βλ. Bacchiocchi, “From Sabbath to Sunday” κεφάλαιο 8, Biblical Perspectives, Berrien Springs, MI 1977.

Παρομοίως, οι πληγές που επηρεάζουν τον ήλιο αποδεικνύουν τη ματαιότητα της σύγχρονης ηλιολατρίας.⁶

Αυτό δεν σημαίνει ότι υπάρχουν σήμερα ομάδες ανθρώπων που προσκυνούν τον ανατέλλοντα ήλιο. Η ουσία της λατρείας του ήλιου είναι η λατρεία του δημιουργήματος αντί του Δημιουργού και υπάρχουν αναρίθμητοι τρόποι, στους χιλιάδες πολιτισμούς που υπάρχουν στον κόσμο, που οι άνθρωποι προσφέρουν τον χρόνο, τις ικανότητές τους, τα χρήματά τους και την ενέργειά τους στο βωμό ενός δημιουργήματος. Στον δυτικό κόσμο της εποχής μας εκδηλώνεται με το συνεχές κυνηγητό του χρήματος με σκοπό την κατανάλωση οποιουδήποτε υλικού αγαθού: αυτοκίνητα, σπίτια, ακριβά παιχνίδια και χόμπι - κάτι που δεν έχει καμία σχέση με τη θρησκεία. Όλα αυτά τα υλικά αγαθά θα αφανιστούν στη Μεγάλη Θλίψη, αυτό όμως δεν θα είναι το τέλος της λατρείας του ήλιου. Εξαιτίας των τρομερών γεγονότων που θα συμβούν με τις πληγές των σαλπίνγων ολόκληρος ο κόσμος θα οδηγηθεί σε θρησκευτικό φανατισμό, επιζητώντας απελπισμένα τον σωστό “συνδυασμό” που θα παράσχει ανακούφιση από το οδυνηρό χάος. Δυστυχώς, η πλειοψηφία των ανθρώπων θα ταχθεί υπέρ της λατρείας δημιουργημάτων, βρίσκοντας τις απαντήσεις που ψάχνουν στις τελετουργίες, τις θυσίες και στην επίπονη, ταπεινωτική ή σκληρή προσφορά υπηρεσίας. Όλα αυτά συνδυασμένα μεταξύ τους με ψεύτικα δογματικά πιστεύω έχουν τις ρίζες τους στη λατρεία του ήλιου στη Βαβυλώνα. Πριν το κλείσιμο της θύρας της χάριτος ένα μεγάλο πλήθος θα “βγουν έξω απ’ αυτή” (Αποκάλυψη 18:4), εκείνοι όμως που θα παραμείνουν **“δεν θα μετανοήσουν, ώστε να δώσουν δόξα σ’ αυτόν”, αλλά “θα βλασφημήσουν τον Θεό του ουρανού”** (Αποκάλυψη 16: 9,11).

16:12 ΟΙ ΒΑΣΙΛΙΑΔΕΣ ΑΠΟ ΑΝΑΤΟΛΑΣ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

“Και ο έκτος άγγελος ξέχυσε τη φιάλη του επάνω στον μεγάλο ποταμό, τον Ευφράτη και το νερό του ξεράθηκε, για να ετοιμαστεί ο δρόμος των βασιλιάδων, αυτών από ανατολάς του ήλιου” **Αποκάλυψη 16:12.** Αυτό το εδάφιο είναι μια περίληψη με τις λεπτομέρειες να δίνονται στα επόμενα τρία κεφάλαια και δείχνουν ότι το πλήθος που πλανήθηκε από τη Βαβυλώνα τελικά θα την εγκαταλείψει.

Ο Ευφράτης ήταν το ποτάμι που διέσχιζε την πόλη της Βαβυλώνας παρέχοντας το νερό που χρειαζόνταν οι κάτοικοι. Ο Ευφράτης “ξεράθηκε” όταν ο Κύριος, ο αυτοκράτορας της Περσίας, εξέτρεψε τη ροή του μακριά από την πόλη ώστε να εισβάλουν οι στρατιώτες του μέσω της στεγνής κοίτης του ποταμού.

Η Βαβυλώνα, στην εποχή των επτά τελευταίων πληγών, θα είναι το διεθνές θρησκευτικό σύστημα του θηρίου το οποίο, μέσω των μεθοδεύσεων του Σατανά, καταφέρνει να “πλανάει ολόκληρη την οικουμένη” (Αποκάλυψη 12:9). Το νερό στην προφητεία “είναι λαοί και πλήθη και έθνη και γλώσσες”,⁷ συνεπώς η ξηρασία του ποταμού Ευφράτη αναφέρεται στη στιγμή που οι άνθρωποι θα ξυπνήσουν ξαφνικά συνειδητοποιώντας ότι έχουν πλανηθεί και θα αποσύρουν την υποστήριξή τους από το θρησκευτικό σύστημα της Βαβυλώνας.

Η προηγούμενη (πέμπτη) πληγή έπεσε **“στον θρόνο του θηρίου και η βασιλεία του γέμισε από σκοτάδι”** (εδ. 10) πλήττοντας τα θεμέλια του συστήματος του θηρίου. Θα συμβεί όπως συνέβη και με την πληγή του σκότους στην Αίγυπτο που επηρέασε μόνο τους Αιγύπτιους, ενώ ο λαός Ισραήλ είχε “φως στις κατοικίες τους” (Εξοδος 10:21-24). Το σκοτάδι της πέμπτης πληγής θα επηρεάσει μόνο **“το θηρίο και τη βασιλεία του”**. Το πλανημένο πλήθος ανθρώπων θα αρχίσει τελικά να αντιλαμβάνεται ότι βρίσκεται στο λάθος στρατόπεδο, ότι ο “θεός” που υπηρετούσαν δεν έχει δύναμη να τους προστατέψει· αντιθέτως, ο Θεός προστατεύει τους άγιους που δέχονται

⁶Βλ. Woodrow, “Babylon Mystery Religion” Ralph Woodrow Evangelistic Association 1993, σχετικά με το βαθμό που η λατρεία του ήλιου αποτελεί μέρος της Ρωμαιοκαθολικής θρησκείας.

⁷ Αποκάλυψη 17:15.

επίθεση από το δικό τους θρησκευτικό-πολιτικό σύστημα. Αυτό είναι ένα θέμα που αναπτύσσεται στο κεφάλαιο 17, όπου η μεγάλη πόρνη (η κίβδηλη εκκλησία) παρουσιάζεται να ελέγχει ή να υπευδύει το “κόκκινο θηρίο” (το πολιτικό σύστημα). Στο τέλος όμως το κόκκινο θηρίο, που αντιπροσωπεύεται από τα δέκα κέρατα, θα στραφεί ενάντια στην πόρνη - “τα δέκα κέρατα... θα μισήσουν την πόρνη, και θα την κάνουν ερημωμένη, και γυμνή και θα φάνε τις σάρκες της, κι αυτή θα την κατακάψουν με φωτιά” (Αποκάλυψη 17:16). Αυτή η αλλαγή θα **“ετοιμάσει τον δρόμο των βασιλιάδων, αυτών από ανατολάς του ήλιου”**.

Υπάρχουν πολλές εικασίες σχετικά με την ταυτότητα των πρωταγωνιστών στο δράμα της Αποκάλυψης 16, ιδιαίτερα για τους πρωταγωνιστές που σχετίζονται με τη “Μάχη του Αρμαγεδδών”, όπως **“οι βασιλιάδες από ανατολάς”** δίνοντας έμφαση στην άποψη ότι εδώ συμβολίζεται η Κίνα. Παρόλο που το παρών βιβλίο σχετίζει τις επτά τελευταίες πληγές με τον μεγάλο πόλεμο μεταξύ του βασιλιά του βορρά και του βασιλιά του νότου, που προφανώς συμβαίνει στη Μέση Ανατολή (βλ. 9:3 *Ο Στρατός των Ακριδών*) και είναι πιθανό να συμμετάσχει και η Κίνα, η μάχη του Αρμαγεδδών θα έχει μια παγκόσμια εμβέλεια. Είναι η τελευταία προσπάθεια του Σατανά να εξολοθρεύσει τα παιδιά του Θεού, όπου και αν βρίσκονται. Τα στοιχεία υποδεικνύουν ότι οι **“βασιλιάδες από ανατολάς”** δεν είναι γήινες υπερδυνάμεις αλλά αντιπροσωπεύουν “τα στρατεύματα, που ήσαν στον ουρανό” (Αποκάλυψη 19:14).

Η φράση **“από ανατολάς του ήλιου”** συναντάται μόνο σε ένα άλλο εδάφιο στην Αποκάλυψη: “Και είδα έναν άλλον άγγελο που ανέβηκε από την ανατολή του ήλιου, έχοντας τη σφραγίδα του ζωντανού Θεού” (Αποκάλυψη 7:2). Είναι ξεκάθαρο από αυτό το εδάφιο ότι πρόκειται για έναν αγγελιοφόρο από το βασίλειο του Θεού που έρχεται από την ανατολή του ήλιου. Ο Μωυσής, ο Ααρών, οι ιερείς και η πιστή φυλή του Ιούδα στρατοπέδευαν στην ανατολική πλευρά του αγιαστηρίου (Αριθμοί 2:3, 3:38) και ο λαός Ισραήλ εισήλθαν στη Γη της Επαγγελίας από την ανατολή (Ιησούς του Ναυή 4:19). “Η δόξα του Θεού του Ισραήλ ερχόταν από τον δρόμο της ανατολής” (Ιεζεκιήλ 43:2,4). Αυτά τα εδάφια υποδηλώνουν ότι η βασιλεία του Θεού έρχεται από την ανατολή.

“Ο Βασιλιάς των βασιλιάδων” έρχεται από την ανατολή και αυτό το εδάφιο αναφέρεται στη Δευτέρα Παρουσία.⁸ Κατά μία έννοια η παρουσία Του θα προετοιμαστεί από την ξήρανση **“του μεγάλου ποταμού, του Ευφράτη”**. Τα πλήθη του κόσμου (το ποτάμι) θα καταλάβουν ότι πλανήθηκαν από τη Βαβυλώνα, σε μια αιφνίδια διαύγεια νου θα συνειδητοποιήσουν ότι μάχονταν εναντίον του Δημιουργού Τους και “θα λένε προς τα βουνά και προς τις πέτρες: Πέστε επάνω μας, και κρύψτε μας από το πρόσωπο εκείνου που κάθεται επάνω στον θρόνο, και από την οργή του Αρνίου” (Αποκάλυψη 6:16). Η χρήση πληθυντικού αριθμού (**“των βασιλιάδων, αυτών από ανατολάς του ήλιου”**) δείχνει ότι ο Χριστός δεν έρχεται μόνος. Θα έρθει μαζί με “τα στρατεύματα, που ήσαν στον ουρανό” τα οποία “τον ακολουθούσαν επάνω σε λευκά άλογα” (Αποκάλυψη 19:14). Τα στρατεύματα αυτά αναμφίβολα περιλαμβάνουν βασιλιάδες, όπως “οι 24 πρεσβύτεροι” που “ψάλλουν μια καινούργια ωδή, λέγοντας: μας έκανες βασιλιάδες και ιερείς στον Θεό μας· και θα βασιλεύσουμε επάνω στη γη” (Αποκάλυψη 5:9,10).

16:13 Η ΑΝΙΕΡΗ ΤΡΙΑΔΑ

“Και είδα τρία ακάθαρτα πνεύματα όμοια με βατράχους, που έβγαιναν από το στόμα του δράκοντα, και από το στόμα του θηρίου, και από το στόμα του ψευδοπροφήτη” Αποκάλυψη 16:13. Αυτό το εδάφιο αποκαλύπτει την ανίερη τριάδα των έσχατων ημερών, την κίβδηλη, αγία

⁸ Ο Χριστός είπε: “Όπως η αστραπή βγαίνει από ανατολάς, και φαίνεται μέχρι δυσμάς, έτσι θα είναι και η παρουσία του Υιού του ανθρώπου” (Ματθαίον 24:27).

τριάδα του Σατανά. Αυτή η τριάδα θα είναι εγκέφαλος και ηγέτης στην προσπάθεια της Βαβυλώνας να υπερνικήσει το λαό του Θεού.

“Ο δράκοντας” προφανώς είναι ο Σατανάς, “ο δράκοντας, το αρχαίο φίδι, που είναι διάβολος και Σατανάς, που πλανάει ολόκληρη την οικουμένη” (Αποκάλυψη 12:9, 20:2). Η φράση “ολόκληρη την οικουμένη” περιλαμβάνει κάθε έθνος και κάθε θρησκεία· συνεπώς, ο δράκοντας είναι ο “Θεός” των παγανιστών και χρησιμοποιεί αμέτρητους τρόπους εμφάνισης πνευμάτων που εισχωρούν στον βουδισμό, τον Ινδουισμό, το Ισλάμ, τον πνευματισμό, την κοσμική δεισιδαιμονία και το κίνημα της Νέας Εποχής, τις θρησκείες που ασπάζεται η πλειοψηφία των ανθρώπων.

“Το θηρίο” θα οριστεί με μεγαλύτερη σαφήνεια στο κεφάλαιο 17, το οποίο απεικονίζει την τελευταία εκδήλωση της Βαβυλώνας. Αυτό είναι “το θηρίο που είδες, ήταν, και δεν είναι, και πρόκειται να ανέβει από την άβυσσο και να πάει σε απώλεια... και αυτός είναι ο όγδοος” (από μια σειρά βασιλιάδων του έσχατου καιρού, Αποκάλυψη 17:8,11). Ο Ιωάννης “είδε το θηρίο και τους βασιλιάδες της γης, και τα στρατεύματά τους συγκεντρωμένα, για να κάνουν πόλεμο με αυτόν που είναι επάνω στο άλογο (τον Ιησού) και με το στράτευμά Του. Και το θηρίο πιάστηκε, και... ρίχτηκε ζωντανό στη λίμνη της φωτιάς” (Αποκάλυψη 19:19,20). Το κεφάλαιο 19 θα περιγράψει με μεγαλύτερη σαφήνεια τη Δευτέρα Παρουσία του Χριστού χαρακτηρίζοντάς Τον ως “Βασιλιά βασιλιάδων και Κύριο κυρίων” και δείχνει πως θα καταστρέψει τις δυνάμεις που εναντιώνονται σε Εκείνον, που θα έχουν ως αρχηγό ένα κυριολεκτικό πρόσωπο που ονομάζεται “θηρίο” (μια προσωποποίηση του πολιτικοθρησκευτικού συστήματος που επίσης ονομάζεται “θηρίο”). Το ίδιο πρόσωπο αναφέρεται και στη Β΄ Θεσσαλονικείς 2:3-20 - “Ο άνθρωπος της αμαρτίας... θα καθίσει στον ναό του Θεού ως θεός, αποδεικνύοντας τον εαυτό του ότι είναι θεός... ο Άνομος θα αποκαλυφθεί, τον οποίο ο Κύριος θα τον απολέσει με το πνεύμα του στόματός του, και θα τον καταργήσει με την επιφάνεια της παρουσίας του· ο οποίος θα έρθει με ενέργεια του Σατανά με κάθε δύναμη και σημεία και τέρατα ψεύδους, και με κάθε απάτη της αδικίας, ανάμεσα σ’ αυτούς που χάνονται”. Αυτός θα είναι ο τελευταίος αντίχριστος που θα πλανήσει όλο τον κόσμο, εκτός από εκείνους που έχουν λάβει τη σφραγίδα του Θεού και έχουν αρνηθεί το χάραγμα του θηρίου.

Ο ψευδοπροφήτης έχει άμεση σχέση με το θηρίο από τη γη, που “είχε δυο κέρατα όμοια με κέρατα αρνιού, και μιλούσε σαν δράκοντας” (Αποκάλυψη 13:11-16).

ΘΗΡΙΟ ΑΠΟ ΤΗ ΓΗ	ΨΕΥΔΟΠΡΟΦΗΤΗΣ
“Ένεργούσε ολόκληρη την εξουσία του πρώτου θηρίου μπροστά του” Αποκάλυψη 13:12	“Ο ψευδοπροφήτης έκανε τα σημεία μπροστά του (θηρίου)” Αποκάλυψη 19:20
“Έκανε μεγάλα σημεία... και πλανούσε αυτούς” Αποκάλυψη 13:13,14	“Έκανε τα σημεία... με τα οποία πλάνησε αυτούς” Αποκάλυψη 19:20
“Έκανε όλους... να πάρουν... το χάραγμα ή το όνομα του θηρίου” Αποκάλυψη 13:16,17	“Πλάνησε αυτούς που πήραν το χάραγμα του θηρίου” Αποκάλυψη 19:20
“Του δόθηκε η ικανότητα να δώσει πνεύμα στην εικόνα του θηρίου” Αποκάλυψη 13:15	“Πλάνησε αυτούς... που προσκυνούσαν την εικόνα του (θηρίου)” Αποκάλυψη 19:20.

Το θηρίο αυτό, στην ενότητα 13:11,12 *Το θηρίο από τη γη*, ταυτίστηκε με μια Αμερικάνικη συμμαχία κράτους και Εκκλησίας, η οποία θα πλανήσει τον κόσμο και θα επιβάλει τη λατρεία του παπικού “θηρίου”. Στη Μεγάλη Θλίψη θα υπάρχουν το πολιτικό σύστημα του θηρίου και “το θηρίο”, η προσωποποίηση του συστήματος. Συνεπώς, είναι πολύ πιθανόν ότι ο ψευδοπροφήτης είναι επίσης ένα πρόσωπο, ένας ισχυρός, χαρισματικός θρησκευτικός ηγέτης του αποστάτη Αμερικανικού Προτεσταντισμού.

Συνεπώς η ανίερη τριάδα αποτελείται από 1) τον Σατανά, τον δράκοντα, στην αόρατη, διάχυτη μορφή του ως “άρχοντα της εξουσίας του αέρα” (Εφεσίους 2:2), που αποκαλύπτεται με πνευματιστικές εκδηλώσεις, 2) τον αντίχριστο (το θηρίο), ο οποίος θα προέλθει από το Ρωμαιοκαθολικό σύστημα της Βαβυλώνας και θα είναι ο ορατός ηγέτης της συμμαχίας του αντίχριστου, 3) τον ψευδοπροφήτη, ο οποίος είναι ο ηγέτης της θαυματουργικής Αμερικάνικης θρησκευτικής και στρατιωτικής δύναμης που θα επιβάλει την ψεύτικη λατρεία του θηρίου.

Εκτός από τις κοσμικές δυνάμεις, θα υπάρχει μια δαιμονική επιρροή που θα προσδώσει μια σατανική σφοδρότητα και αποτελεσματικότητα στις ενέργειες της ανίερης τριάδας. **“Και είδα τρία ακάθαρτα πνεύματα όμοια με βατράχους, που έβγαιναν από το στόμα του δράκοντα, και από το στόμα του θηρίου, και από το στόμα του ψευδοπροφήτη· επειδή, είναι πνεύματα δαιμόνων”** (Αποκάλυψη 16:13,14). Μόνο μια ακόμη περικοπή υπάρχει στην Αγία Γραφή που αναφέρεται σε βατράχια:⁹ Η δεύτερη πληγή της Αιγύπτου. Ο Μωυσής είχε κάνει θαύματα μπροστά στον Φαραώ, για να τον πείσει να χαρίσει την ελευθερία στο λαό Ισραήλ. Ο Φαραώ αρνήθηκε και ο Θεός μέσω του Μωυσή του λέει: “Ο ποταμός θα ξεβράσει βατράχια, οπότε, καθώς θα ανεβαίνουν, θα μπουν μέσα στο παλάτι σου, και στον κοιτώνα σου, κι επάνω στο κρεβάτι σου, και στα σπίτια των υπηρετών σου, κι επάνω στον λαό σου, και στους φούρνους σου, και στις σκάφες σου· κι επάνω σε σένα, κι επάνω στον λαό σου, κι επάνω σε όλους τους υπηρέτες σου, θα ανέβουν τα βατράχια” (Έξοδος 8:3,4).

Η αφήγηση στην Έξοδο τονίζει ότι οι βάτραχοι βρίσκονταν παντού· ήταν αδύνατον στους ανθρώπους να τους αποφύγουν. Στην τελευταία επίθεσή του, ο Σατανάς, θα εκμεταλλευτεί κάθε επίγειο και δαιμονικό μέσο που έχει στη διάθεσή του για να επιτεθεί στο λαό του Θεού. Στη Β΄ Πέτρου 2:4 μαθαίνουμε ότι πολλοί έκπτωτοι άγγελοι βρίσκονται “στον τάρταρο,¹⁰ δεμένοι με αλυσίδες σκότους”, που αναμφίβολα αντιστοιχεί στην άβυσσος, που τα δαιμόνια (λεγεών) παρακάλεσαν τον Χριστό να μη τους στείλει (Λουκάν 8:30,31). Ωστόσο, στη Μεγάλη Θλίψη, ο Θεός επιτρέπει να ανοιχθεί η άβυσσος,¹¹ απελευθερώνοντας τους δαίμονες που βρίσκονται εκεί φυλακισμένοι με αποτέλεσμα ο Σατανάς να έχει στη διάθεσή του όλες τις δυνάμεις του, αποφασισμένες να πλανήσουν τους ασεβείς και να καταστρέψουν τους δικαίους. Όπως τα βατράχια στην Αίγυπτο, οι δαιμονικές δυνάμεις και οι ενέργειές τους θα εκδηλώνονται παντού.

Η πληγή των βατράχων ήταν το τελευταίο θαύμα που μπόρεσαν να μιμηθούν οι μάγοι της Αιγύπτου. Μέσω των τεχνασμάτων και της δύναμης του Σατανά οι μάγοι μιμήθηκαν τα θαύματα που εκτέλεσε ο Μωυσής (μεταβάλλοντας τη ράβδο του σε φίδι, μεταβάλλοντας το νερό σε αίμα, βγάζοντας βατράχια από το νερό, Έξοδος 7:11,22,8:7) και με αυτό τον τρόπο οι μάγοι σκλήρυναν την καρδιά του Φαραώ με δυσπιστία. Με την επόμενη πληγή ωστόσο (μεταβολή της σκόνης σε σκνίπες σε όλη την χώρα της Αιγύπτου) “έκαναν οι μάγοι με τις τελετουργικές επωδές τους για να βγάλουν σκνίπες· όμως, δεν μπόρεσαν... Τότε οι μάγοι είπαν στον Φαραώ: Αυτό είναι δάχτυλος Θεού” (Έξοδος 8:16-19). Συνεπώς, τα βατράχια αντιπροσωπεύουν την τελευταία επιτυχημένη προσπάθεια του Σατανά να πλανήσει την ανθρωπότητα. Ολόκληρη η σκευωρία των τεχνασμάτων και των απόκρυφων δυνάμεων που τελειοποιήθηκε στη διάρκεια των αιώνων θα είναι ιδιαίτερα αποτελεσματική με τη βοήθεια των **“τριών ακάθαρτων πνευμάτων όμοια με βατράχους”**, αν και ολόκληρο το σύστημά τους θα βρίσκεται στο χείλος της ατιμωτικής ήττας.

⁹ Η ιστορία βρίσκεται στην Έξοδο 8:1-15 και αναφέρεται στους Ψαλμούς 78:45 και 105:30.

¹⁰ Αυτή η λέξη για την κόλαση (τάρταρος) που φυλακίζει του έκπτωτους αγγέλους είναι μοναδική σε αυτή την περικοπή.

¹¹ Βλ. 9:1,2 Η Άβυσσος.

16:14 ΠΝΕΥΜΑΤΑ ΔΑΙΜΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΚΤΕΛΟΥΝ ΣΗΜΕΙΑ

“Επειδή, είναι πνεύματα δαιμόνων, που εκτελούν σημεία, τα οποία εκπορεύονται προς τους βασιλιάδες της γης και ολόκληρης της οικουμένης, για να τους συγκεντρώσουν στον πόλεμο εκείνης της μεγάλης ημέρας του Θεού του παντοκράτορα” Αποκάλυψη 16:14. Πολλές από τις πιο γνωστές θρησκείες του κόσμου αναφέρουν σημεία και θαύματα ως απόδειξη της εγκυρότητάς τους. Ιστορικά, αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τη Ρωμαιοκαθολική και Ορθόδοξη Εκκλησία στις οποίες συναντάμε θαυματουργές εικόνες και λείψανα της Παρθένου Μαρίας και άλλων αγίων,¹² ιερούς τόπους, όπως η Lourdes στην Γαλλία και η Τήνος στην Ελλάδα, όπου συμβαίνουν κατά καιρούς θαυμαστές θεραπείες. Προσφάτως, το κίνημα της Πεντηκοστής έχει εξαπλωθεί στον κόσμο δίνοντας μεγάλη έμφαση σε θαύματα και σημεία, όπως η γλωσσολαλία, οι προφητείες και οι θεραπείες.¹³ Βασική υπόθεση είναι ότι τα θαύματα, αφού δεν μπορούν να εξηγηθούν επιστημονικά και ωφελούν τους αποδέκτες τους, πρέπει να προέρχονται από τον Θεό. Ωστόσο, η Αγία Γραφή διδάσκει, ότι ιδιαίτερα στο τέλος του κόσμου, ο Σατανάς θα χρησιμοποιήσει θαύματα και σημεία για να πλανήσει τους ανθρώπους να συμμετέχουν στο σχέδιό του.

“Ο άνομος... θα έρθει με ενέργεια του σατανά με κάθε δύναμη και σημεία και τέρατα ψεύδους, και με κάθε απάτη της αδικίας, ανάμεσα σ’ αυτούς που χάνονται· επειδή, δεν δέχθηκαν την αγάπη της αλήθειας για να σωθούν” (Β’ Θεσσαλονικείς 2:9,10). Το πλαίσιο αυτής της περικοπής είναι μια εμπειριστατωμένη παρουσίαση σχετικά με “τον άνομο..., τον οποίο ο Κύριος θα τον απολέσει με το πνεύμα του στόματός του, και θα τον καταργήσει με την επιφάνεια της παρουσίας του” (εδ. 8). Με άλλα λόγια η περικοπή αναφέρεται στη χρονική περίοδο πριν τη Δευτέρα Παρουσία. Παρόλο που ο Σατανάς ενεργεί καθ’ όλη τη διάρκεια της ανθρώπινης ιστορίας, είναι περιορισμένος από το να ασκεί τη δύναμή του στην πληρότητά της - “Τώρα γνωρίζετε εκείνο που τον εμποδίζει, ώστε να αποκαλυφθεί στον δικό του καιρό” (εδ. 6). Εξαιτίας όμως των προκλήσεων του Σατανά θα πρέπει να υπάρξει μια πλήρης εκδήλωση τόσο των κακών αρχών του Σατανά όσο και της δικαιοσύνης και της αγάπης του Θεού. Ωστόσο, ο Θεός έχει καθυστερήσει αυτή την εκδήλωση, επειδή δισεκατομμύρια ανθρώπων σε όλο τον κόσμο δεν έχουν γνωρίσει επαρκώς τον χαρακτήρα του Θεού ώστε να μπορέσουν να λάβουν μια συνειδητή απόφαση.

Ωστόσο, όταν κηρυχθεί “το αιώνιο ευαγγέλιο... σε κάθε έθνος και φυλή και γλώσσα και λαό” (Αποκάλυψη 14:6), ο Θεός θα μπορέσει να επιτρέψει την τελευταία εκδήλωση των αρχών και του χαρακτήρα του Σατανά. “Και τούτο το ευαγγέλιο της βασιλείας θα κηρυχθεί σε ολόκληρη την οικουμένη, για μαρτυρία σε όλα τα έθνη· και, τότε, θα έρθει το τέλος” (Ματθαίον 24:14). “Τώρα γνωρίζετε εκείνο που τον εμποδίζει... επειδή, το μυστήριο της ανομίας ήδη ενεργείται· μονάχα μέχρις ότου βγει από τη μέση αυτός που τώρα εμποδίζει· και τότε ο άνομος θα αποκαλυφθεί” (Β’ Θεσσαλονικείς 2:6-8).

¹² Περιοχές όπως αυτή στον Εκκλησιαστή 9:5,10 (“Επειδή... οι νεκροί, όμως, δεν γνωρίζουν τίποτε... επειδή, δεν υπάρχει πράξη ούτε λογισμός ούτε γνώση ούτε σοφία, στον άδη όπου πηγαίνεις” Βλ. επίσης Ψαλμοί 6:5, 155:17, 146:4, Ιώβ 14:12) αποδεικνύουν ότι οι νεκροί, συμπεριλαμβανομένων των αγίων, δεν έχουν μια συνειδητή ύπαρξη πριν την ανάσταση. Επομένως, τα θαύματα που γίνονται από τους αποθανόντες ‘αγίους’ θα πρέπει να προέρχονται από κάποια άλλη πηγή. Παρόλο που μπορεί να είναι κατανοητό ότι ο Θεός μπορεί να ελεήσει τους ικέτες που αναζητούν βοήθεια μέσα στην άγνοιά τους, σε πολλές περιπτώσεις, δαίμονες παίρνουν τη μορφή αγίων με σκοπό να λάβουν λατρεία και να υφάνουν δίχτυα πλάνης που χρησιμοποιούν για να στρέψουν την προσοχή των ανθρώπων μακριά από τον Θεό και τον Χριστό.

¹³ Συχνά οι συναθροίσεις των Πεντηκοστιανών παραβαίνουν τις οδηγίες που έδωσε ο απόστολος Παύλος στην Α’ Κορινθίους 14, όταν αντιμετώπισε μια παρόμοια εσφαλμένη έμφαση σε ορισμένα πνευματικά χαρίσματα - όταν περισσότερα από ένα άτομα μιλούν σε γλώσσες ταυτόχρονα, δεν υπάρχει μεταφραστής, υπάρχει έλλειψη τάξης (εδ. 27-33). Αυτό θέτει εν αμφιβόλω την παρουσία του Θεού ως πηγή των θαυμάτων που συμβαίνουν.

Ο Θεός επιτρέπει τα ψευδή θαύματα, είναι ωστόσο σημαντικό να επισημάνουμε ότι οι άνθρωποι που πλανούνται είναι εκείνοι που έχουν απορρίψει την αλήθεια για τον Θεό (το ευαγγέλιο). “Ο Θεός θα στείλει επάνω τους ενέργεια πλάνης, ώστε να πιστέψουν στο ψέμα· για να κατακριθούν όλοι αυτοί που δεν πίστεψαν στην αλήθεια, αλλά οι οποίοι βρήκαν ευχαρίστηση στην αδικία” (εδ. 11,12). Σε αυτά τα εδάφια βλέπουμε ότι ο Θεός δεν σχεδιάζει να χαθεί κανείς. Η εξαπάτηση αποτελεί την τελευταία φάση μιας διαδικασίας, η οποία ξεκινάει με “ευχαρίστηση στην αδικία” και συνεχίζει σε άρνηση να “πιστεύουν στην αλήθεια” του Θεού, η οποία καταδικάζει την αμαρτία που δεν θέλουν να εγκαταλείψουν. Δυστυχώς για τον αμαρτωλό, η αλήθεια που καταδικάζει την αμαρτία τους, αποκαλύπτει επίσης την απάτη του εχθρού των ψυχών. Όταν ο αμαρτωλός απορρίπτει το λόγο του Θεού, απορρίπτει ένα ασφαλές καταφύγιο, που προσφέρει ο Θεός. Στη διήγηση του Χριστού σχετικά με το τέλος του κόσμου στο Ματθαίον 24 προειδοποιεί τρεις φορές για τα ψευδή θαύματα των τελευταίων ημερών - “Θα σηκωθούν ψευδόχριστοι και ψευδοπροφήτες, και θα δείξουν μεγάλα σημεία και τέρατα, ώστε να πλανήσουν, αν είναι δυνατόν, και τους εκλεκτούς” (Ματθαίον 24:24, βλ. επίσης εδ. 4,5,11).

Ταυτόχρονα ο λαός του Θεού θα εκδηλώσει τη δύναμη του Αγίου Πνεύματος σε τέτοια έκταση που δεν έχει υπάρξει από την Ημέρα της Πεντηκοστής. Ο προφήτης Ιωήλ έγραψε: “και ύστερα απ’ αυτά θα εκχέω το πνεύμα Μου επάνω σε κάθε σάρκα· και θα προφητεύσουν οι γιοι σας, και οι θυγατέρες σας· οι πρεσβύτεροί σας θα ονειρευτούν όνειρα, οι νέοι σας θα δουν οράσεις... και θα δείξω τέρατα στους ουρανούς κι επάνω στη γη, αίμα, και φωτιά και αναθυμίαση καπνού” (Ιωήλ 2:28-31). “Τούτα δε τα σημεία θα παρακολουθούν εκείνους που πίστεψαν: Στο όνομά μου θα βγάζουν δαιμόνια· θα μιλούν καινούργιες γλώσσες· θα πιάνουν φίδια· και αν κάτι θανάσιμο πιουν, δεν θα τους βλάψει· θα βάζουν τα χέρια επάνω σε αρρώστους, και θα γιατρεύονται” (Μάρκον 16:17,18).

Σήμερα οι ορθολογιστές επιστήμονες είναι δύσπιστοι για οτιδήποτε δεν μπορεί να εξηγηθεί επιστημονικά, το τέλος του κόσμου όμως θα χαρακτηρίζεται από αναμφισβήτητα θαύματα και σημεία. Ιδιαίτερα το θηρίο από τη γη, της Αποκάλυψης 13:11 θα κάνει “μεγάλα σημεία, ώστε έκανε να κατεβαίνει και φωτιά από τον ουρανό στη γη μπροστά στους ανθρώπους” (Αποκάλυψη 13:13,14). Αυτό σημαίνει ότι ο λαός του Θεού δεν μπορεί να βασίζεται στα θαύματα ως απόδειξη ενεργειών του Θεού. Σύμφωνα με την Αγία Γραφή, μέσω της δύναμης του Σατανά θα εκτελεστούν τα πιο θεαματικά θαύματα ! Γι’ αυτό είναι άκρως απαραίτητο τα παιδιά του Θεού να υπακούσουν στην παραίνεση του Ιωάννη: “Αγαπητοί, μην πιστεύετε σε κάθε πνεύμα, αλλά δοκιμάζετε τα πνεύματα αν είναι από τον Θεό· επειδή, πολλοί ψευδοπροφήτες έχουν βγει στον κόσμο” (Α’ Ιωάννου 4:1). “Στον νόμο και στη μαρτυρία· αν δεν μιλούν σύμφωνα μ’ αυτό τον λόγο, σίγουρα δεν υπάρχει φως μέσα τους” (Ησαΐας 8:20).

16:15 ΕΡΧΟΜΑΙ ΣΑΝ ΚΛΕΦΤΗΣ

Στην περιγραφή των πληγών, των δεινών των ασεβών και της πλάνης της ανίερης τριάδας, παρεμβάλλεται μια σοβαρή προειδοποίηση για το λαό του Θεού. **“Δέστε, έρχομαι σαν κλέφτης· μακάριος όποιος αγρυπνάει, και φυλάττει τα υμάτιά του, για να μην περπατάει γυμνός, και βλέπουν την ασχημοσύνη του”** (Αποκάλυψη 16:15).

Αυτή η προειδοποίηση έχει τη βάση της στη δήλωση του Χριστού: “Ας είναι οι οσφύες σας περιζωσμένες, και τα λυχνάρια αναμμένα· κι εσείς, όμοιοι με ανθρώπους που προσμένουν τον κύριο τους, πότε θα επιστρέψει από τους γάμους... Μακάριοι εκείνοι οι δούλοι, που, όταν έρθει ο κύριος τους, τους βρει να αγρυπνούν... Και αν έρθει κατά τη δεύτερη φυλακή της νύχτας, και κατά την τρίτη φυλακή της νύχτας έρθει, και βρει έτσι, μακάριοι είναι οι δούλοι εκείνοι. Και να γνωρίζετε τούτο, ότι, αν ο οικοδεσπότης ήξερε ποια ώρα έρχεται ο κλέφτης, θα αγρυπνούσε, και δεν θα άφηνε να διανοιχτεί το σπίτι του. Κι εσείς, λοιπόν, γίνεστε έτοιμοι· επειδή, κατά την ώρα που δεν στοχάζεστε, έρχεται ο Υιός του ανθρώπου” (Λουκάν 12:35-40).

Ο Χριστός προειδοποιεί ότι θα υπάρχει μια φαινομενική καθυστέρηση. Φαίνεται ότι η εκκλησία θα αγρυπνούσε πιστά στην πρώτη “φυλακή της νύχτας”, αλλά καθώς θα περνούσε η δεύτερη ή ακόμη και η τρίτη φυλακή θα άρχιζε να υπάρχει μια περιρρέουσα αίσθηση ότι “ο κύριος μου καθυστερεί να έρθει” και να πέσει στην αμαρτία: “και να αρχίσει να δέρνει τους δούλους και τις δούλες, και να τρώει και να πίνει και να μεθάει” (εδ. 45). Η πιθανότητα να συμβεί αυτό στη ζωή του καθενός μας είναι τόσο επικίνδυνη ώστε οι απόστολοι Πέτρος, Παύλος και Ιωάννης τονίζουν την ανάγκη να προσέξουμε, μήπως έρθει το τέλος “σαν κλέφτης”.¹⁴

Το μήνυμα προς την Εκκλησία της Λαοδικείας δείχνει ότι πριν τη Μεγάλη Θλίψη, η Εκκλησία θα βρίσκεται σε λήθαργο και θα είναι αδιάφορη, “ούτε ψυχρός είσαι ούτε ζεστός” (Αποκάλυψη 3:15). Ο Κύριος λέει: “Συμβουλευώ να αγοράσεις από μένα... ιμάτια λευκά, για να ντυθείς, και να μη φανερωθεί η ντροπή της γύμνιας σου” (εδ. 18). Τα λευκά ιμάτια συμβολίζουν τη δικαιοσύνη του Χριστού, την οποία ο Χριστός δίνει ως δώρο στους πιστούς (βλ. ενότητα 3:18 *Ν’ αγοράσεις από Μένα - Χρυσάφι*). Αυτή η δικαιοσύνη είναι **“τα ιμάτια”**, τα οποία ο Ιησούς λέει στα παιδιά Του να **“φυλάττουν”**.

Αναμφίβολα τα γεγονότα που προηγούνται της Μεγάλης Θλίψης θα επιστήσουν την προσοχή της Εκκλησίας της Λαοδικείας που βρίσκεται σε λήθαργο. Κάποιοι θα βρεθούν στους 144.000, οι οποίοι θα μεταδώσουν το τελευταίο κάλεσμα· άλλοι θα βρεθούν στο μεγάλο πλήθος, που θα κληθεί να φύγει από τη Βαβυλώνα και δυστυχώς αρκετοί θα αποφασίσουν να παραμείνουν στη Βαβυλώνα. Όλος ο κόσμος θα επηρεαστεί από “τη μεγάλη θλίψη, που δεν έγινε από την αρχή του κόσμου μέχρι σήμερα, ούτε θα ξαναγίνει” (Ματθαίον 24:21). Ωστόσο, η Μεγάλη Θλίψη δεν θα διαρκέσει μόνο λίγες μέρες. Μια μόνο από τις σάλπιγγες (η πέμπτη) διαρκεί πέντε μήνες και υπάρχουν άλλες έξι σάλπιγγες και επτά τελευταίες πληγές! Το άγχος και η αγωνία θα είναι απίστευτα και οι ελπίδες θα αναπτερώνονται και θα διαψεύδονται με ανακοινώσεις όπως: “Να! Εδώ είναι ο Χριστός... είναι στην έρημο... Να! Στα εσωτερικά δωμάτια... θα σηκωθούν ψευδόχριστοι και ψευδοπροφήτες, και θα δείξουν μεγάλα σημεία και τέρατα, ώστε να πλανήσουν, αν είναι δυνατόν, και τους εκλεκτούς” (Ματθαίον 24:23-26).

Εκείνο το διάστημα ο λαός του Θεού θα πρέπει να **“φυλάττει τα ιμάτιά του”**. Όλα όσα είναι οι ίδιοι και όλα όσα έχουν πετύχει, αποτελούν δώρα της χάρις του Θεού που πραγματοποιείται μέσω της τέλει ζωής, της θυσίας και της ανάστασης του Χριστού, “τα ιμάτια” τους προσφέρονται δωρεάν - “Η ψυχή μου θα αγαλλιαστεί στον Θεό μου· επειδή, με έντυσε με ιμάτιο σωτηρίας, μου φόρεσε επένδυμα δικαιοσύνης” (Ησαΐας 61:10). Η απώλεια του ματιού και η γύμνια συμβολίζουν πνευματική ήττα. Η χειρότερη ταπείνωση για έναν ηττημένο στρατιώτη ήταν να παρελάσει γυμνός μπροστά στο πλήθος των κατακτητών.¹⁵

Τα παιδιά του Θεού δεν είναι δεδομένο ότι δεν θα ηττηθούν, ακόμα ή μάλλον ιδιαίτερα στη μεγάλη θλίψη. Μόνο μέσω της πληρότητας του Αγίου Πνεύματος και της βαθιάς εξάρτησης από τον Λόγο του Θεού μπορούν οι Χριστιανοί να **“φυλάττουν τα ιμάτιά τους”** στη διάρκεια της αφόρητης πλάνης της μεγάλης θλίψης. Χωρίς τέτοια πίστη, ο Χριστός θα εμφανιστεί **“σαν κλέφτης”**, αποκαλύπτοντας τη γύμνια και την ντροπή της κενής ομολογίας πίστης τους. Γι’ αυτό ένα από τα κύρια μηνύματα προς το λαό του Θεού είναι το εξής: “Εδώ είναι η υπομονή των αγίων· εδώ είναι εκείνοι που φυλάττουν τις εντολές του Θεού και την πίστη του Ιησού” (Αποκάλυψη 14:12).

¹⁴ Βλ. Α’ Θεσσαλονικείς 5:2-4, Β’ Πέτρου 3:10, Αποκάλυψη 3:3.

¹⁵ Ησαΐας 20:4, Β’ Σαμουήλ 10:4,5

16:16 Η ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΑΡΜΑΓΕΔΔΩΝ

“Και τους συγκέντρωσε στον τόπο, που στα Εβραϊκά λέγεται Αρμαγεδδών” Αποκάλυψη

16:16. Η Μάχη του Αρμαγεδδών μπορεί να συγκριθεί μόνο με το Χάραγμα του Θηρίου όσον αφορά στην περιέργεια που έχει προκαλέσει στον κόσμο. Η εκδοχή που παρουσιάζουν τα Μ.Μ.Ε. σχετικά με αυτό το ζήτημα δεν έχει σχέση με τα πραγματικά θέματα που παρουσιάζονται στην Αγία Γραφή. Η Μάχη του Αρμαγεδδών αποτελεί απλά την αποκορύφωση της Μεγάλης Διαμάχης μεταξύ του Σατανά και του Χριστού και αποτελεί την τελευταία προσπάθειά του να καταστρέψει το λαό του Θεού πριν τη Δευτέρα Παρουσία.¹⁶ Έχει ήδη γίνει αναφορά σε αυτή στο παρασκήνιο της Μεγάλης Διαμάχης, εδώ όμως θα κάνουμε μια γενική επισκόπηση για να τοποθετήσουμε τη Μάχη του Αρμαγεδδών στο σωστό πλαίσιο.

Μετά τη σταύρωση, την ανάσταση και την ανάληψη του Χριστού, ο Σατανάς “ρίχτηκε στη γη” και οι άγγελοι του ρίχτηκαν μαζί του” (Αποκάλυψη 12:9), δηλαδή δεν είχε πια πρόσβαση στον ουρανό όπου συνεχώς κατηγορούσε τον Θεό, τη διακυβέρνησή Του και ιδιαίτερα το λαό Του.¹⁷ “Όταν ο δράκοντας είδε ότι ρίχτηκε στη γη, καταδίωξε τη γυναίκα... και στη γυναίκα δόθηκαν δυο φτερούγες του μεγάλου αετού, για να πετάει στην έρημο” (Αποκάλυψη 12:13,14). Εδώ περιγράφεται η περίοδος του Μεσαίωνα, όταν στην αποστάτιδα Εκκλησία, που συμβολίζεται με “ένα θηρίο που ανεβαίνει από τη θάλασσα”, “δόθηκε εξουσία να κάνει πόλεμο για 42 μήνες... με τους αγίους, και να τους νικήσει” (Αποκάλυψη 13:1,5,7).¹⁸ Τον Μεσαίωνα η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία χρησιμοποίησε τους “ιερούς” πολέμους, τις σταυροφορίες, τις εκστρατείες κατά των αιρετικών και την Ιερά Εξέταση, για να διατηρήσει τη δύναμη και την εξουσία της. Ο Ιωάννης όμως βλέπει “ένα από τα κεφάλια του σαν να ήταν πληγωμένο θανατηφόρα” (Αποκάλυψη 13:3) - η Προτεσταντική Μεταρρύθμιση και ιδιαίτερα η Γαλλική Επανάσταση έσπασαν τον καταπιεστικό, ασφυκτικό κλοιό του παπισμού. Η εξέλιξη αυτή επέτρεψε να λάβουν χώρα οι μεγάλες μεταρρυθμίσεις του 19ου αιώνα (η περίοδος της Φιλαδέλφειας) που περιγράφονται στο τρίτο κεφάλαιο. Ωστόσο, “η θανατηφόρα πληγή του θεραπεύτηκε” (Αποκάλυψη 13:3) - το πολιτικοθρησκευτικό σύστημα που αποστάτησε ανέκτησε την πολιτική εξουσία του και ο Σατανάς έθεσε σε εφαρμογή τα σχέδιά του για την τελευταία μεγάλη εκστρατεία.

Ο Δανιήλ και ο Χριστός χαρακτήρισαν την τελευταία μάχη “Μεγάλη Θλίψη, που δεν έγινε από την αρχή του κόσμου μέχρι σήμερα, ούτε θα ξαναγίνει” (Δανιήλ 12:1, Ματθαίον 24:21). Μια περιλήψη της Μεγάλης Θλίψης παρουσιάζεται στο κείμενο της Αποκάλυψης 11:18: “Τα έθνη οργίστηκαν, και ήρθε η οργή σου, και ο καιρός των νεκρών, για να κριθούν, και να δώσεις τον μισθό στους δούλους σου, τους προφήτες, και στους αγίους, και σ’ εκείνους που φοβούνται το όνομά σου, τους μικρούς και τους μεγάλους, και να φθείρεις αυτούς που φθείρουν τη γη”. Σε αυτό το κείμενο βλέπουμε ότι η Μεγάλη Θλίψη χωρίζεται σε δυο φάσεις. Η φράση “Τα έθνη οργίστηκαν” αναφέρεται στις πρώτες έξι σάλπιγγες. Η φράση “Ηρθε η οργή Σου” αναφέρεται στις επτά τελευταίες πληγές.

Οι σάλπιγγες αποτελούν την προσπάθεια του Σατανά να χρησιμοποιήσει τον πόλεμο και το χάος για να δημιουργήσει τις κατάλληλες συνθήκες υπό τις οποίες θα μπορούσε να καταστρέψει το λαό του Θεού και να ανατρέψει τα σχέδια Του. Ωστόσο, σε αυτή την περίοδο η διακονία των δυο μαρτύρων (που περιγράφεται στο ενδέκατο κεφάλαιο) θα έχει ως αποτέλεσμα την έξοδο ενός μεγάλου πλήθους από τη Βαβυλώνα, μια συντριπτική ήττα του Σατανά.

Μέχρι τότε η Βαβυλώνα θα έχει κερδίσει ένα νέο και σημαντικό σύμμαχο - “ένα άλλο θηρίο (το οποίο) ανεβαίνει από τη γη, και είχε δυο κέρατα όμοια με κέρατα αρνιού, και μιλούσε σαν

¹⁶ Θα δούμε στο κεφάλαιο 20 ότι δεν είναι αυτή η τελευταία προσπάθεια του Σατανά μετά τη χλιετία να πολεμήσει ενάντια στον Θεό. Όταν αναστηθούν οι ασεβείς, θα προβεί σε μία τελευταία απέλπιδα προσπάθεια (βλ. 20:7-10).

¹⁷ Αποκάλυψη 12:10, Ιώβ 1:6-12.

¹⁸ Βλ. κεφάλαιο 2: *Θυάτεια* και κεφάλαιο 13 για μια πιο λεπτομερή ιστορική επισκόπηση της παπικής περιόδου.

δράκοντα” (Αποκάλυψη 13:11).¹⁹ Οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής ξεκίνησαν ως καταφύγιο της δημοκρατίας και της θρησκευτικής ελευθερίας. Ωστόσο, η Αποκάλυψη 13:11-17 προβλέπει ότι οι ΗΠΑ θα εφαρμόσουν το σχέδιο του θηρίου και θα πολεμήσουν ενάντια στους αγίους.

Ο αποστάτης Προτεσταντισμός των ΗΠΑ θα “κάνει μια εικόνα στο θηρίο” (μία ένωση της εκκλησίας και του κράτους, όπως συνέβη και με τον παπισμό το Μεσαίωνα) που θα πλανήσει “αυτούς που κατοικούσαν επάνω στη γη, εξαιτίας των σημείων που του δόθηκαν να κάνει μπροστά στο θηρίο”. Θα τους αναγκάσει “να προσκυνήσουν το πρώτο θηρίο, του οποίου η θανατηφόρα πληγή θεραπεύθηκε” (Αποκάλυψη 13:11-14). Θα ασκείται οικονομική πίεση σε όσους αρνηθούν να δεχτούν το χάραγμα του θηρίου²⁰ (“και να μη μπορεί κανένας να αγοράσει ή να πουλήσει, παρά μονάχα αυτός που έχει το χάραγμα ή το όνομα του θηρίου” Αποκάλυψη 13:17). Ωστόσο, το θανατικό διάταγμα (“όσοι δεν προσκυνήσουν την εικόνα του θηρίου να θανατωθούν” Αποκάλυψη 13:17) είναι το γεγονός που θα προκαλέσει τις επτά τελευταίες πληγές. Αυτή είναι η δεύτερη φάση της Μεγάλης Θλίψης - “Κύριε Θεέ... πήρες τη μεγάλη σου δύναμη και βασιλεύσες... και ήρθε η οργή Σου, και ο καιρός... να φθείρεις αυτούς που φθείρουν τη γη” (Αποκάλυψη 11:18).

Οι τελευταίες πληγές, με τα έλκη, το νερό σαν αίμα, την ανυπόφορη ζέστη και το σκοτάδι θα οδηγήσουν το βασίλειο του Σατανά σε αναστάτωση· ακόμα και η υποστήριξη του πλήθους των ανθρώπων προς τους θρησκευτικούς ηγέτες της Βαβυλώνας θα δεχτεί πλήγμα (“**ο ποταμός, ο Ευφράτης... ξεράθηκε**”). Ο Σατανάς όμως δεν έχει ολοκληρώσει ακόμα το έργο του. Στέλνοντας “**τρία ακάθαρτα πνεύματα όμοια με βατράχους... προς τους βασιλιάδες της γης**”, η ανίερη τριάδα θα “**τους συγκεντρώσει στον πόλεμο εκείνης της μεγάλης ημέρας του Θεού του Παντοκράτορα... και τους συγκέντρωσε στον τόπο που στα Εβραϊκά λέγεται Αρμαγεδδών**”. Σε αυτό το εδάφιο οι στρατιές του Σατανά συγκεντρώνονται στον “Αρμαγεδδών” για να πολεμήσουν ενάντια στο λαό του Θεού, η μάχη αυτή περιγράφεται στο κεφάλαιο 19. “Και είδα τον ουρανό ανοιγμένο, και να, ένα λευκό άλογο, κι αυτός που καθόταν επάνω σ’ αυτό ονομαζόταν Πιστός και Αληθινός, και κρίνει και πολεμάει με δικαιοσύνη... Και είδα το θηρίο και τους βασιλιάδες της γης, και τα στρατεύματά τους συγκεντρωμένα, για να κάνουν πόλεμο μ’ αυτόν που είναι επάνω στο άλογο, και με το στράτευμά του. Και το θηρίο πιάστηκε, και μαζί μ’ αυτό ο ψευδοπροφήτης, ο οποίος έκανε τα σημεία μπροστά του, με τα οποία πλάνησε αυτούς που πήραν το χάραγμα του θηρίου... και οι υπόλοιποι φονεύθηκαν με τη ρομφαία του καθημένου επάνω στο άλογο, η οποία έβγαινε από το στόμα του” (Αποκάλυψη 19:11-14, 19-21).

Τι και πού είναι ο τόπος “**που στα Εβραϊκά λέγεται Αρμαγεδδών**”; Για να κατανοήσουμε αυτόν τον συμβολισμό πρέπει να μελετήσουμε τρεις μάχες που έλαβαν χώρα στα τρία βουνά που βρίσκονται γύρω από την αρχαία Εβραϊκή πόλη Μειδιδώ.

ΤΡΙΑ ΒΟΥΝΑ ΚΑΙ Ο ΑΡΜΑΓΕΔΔΩΝ

Η παραπάνω ανάλυση δείχνει ότι η Μάχη του Αρμαγεδδών είναι κάτι πολύ περισσότερο από μια απλή στρατιωτική σύρραξη σε μια συγκεκριμένη τοποθεσία στην Παλαιστίνη. Η ονομασία *Αρμαγεδδών* παρουσιάζεται μόνο σε αυτή την περικοπή και μολονότι η έννοια της δεν είναι εντελώς σαφής, πολλοί μελετητές υποστηρίζουν ότι αποτελεί συνδυασμό των Εβραϊκών λέξεων *Χαρ* (λόφος ή βουνό) και *Μειδιδώ* (πόλη στην Παλαιστίνη). Το γεγονός ότι η Μεγγιδώ τοποθετείται στην κοιλάδα Ιεζραέλ αντί για ένα βουνό υποδηλώνει ότι υπάρχει μια συμβολική έννοια του ονόματος Αρμαγεδδών. Έτσι, το νόημα του ονόματος Αρμαγεδδών πρέπει να αναζητηθεί σε περικοπές της Παλαιάς Διαθήκης που αναφέρονται στη Μεγγιδώ, τα γύρω βουνά και τις μάχες που σχετίζονταν με αυτά. Υπάρχουν ουσιαστικά τρία βουνά γύρω από την πόλη

¹⁹ Βλ. κεφάλαιο 13:11,12 *Το θηρίο από τη Γη*.

²⁰ Στο κεφάλαιο 13:11-18 ορίζονται το χάραγμα, το όνομα και ο αριθμός του θηρίου, που το θηρίο από τη γη θα εδραιώσει.

Μεγιδώ: Θαβώρ, ορέχ και Κάρμηλος και κάθε ένα από αυτά τα βουνά σχετίζεται με μια σημαντική μάχη και μια θαυμαστή νίκη για το λαό του Θεού. Μια μελέτη αυτών των μαχών αποκαλύπτει την πραγματική φύση της μάχης του Αρμαγεδδών.

Όταν η Δεβόρρα, μια προφήτισσα, ήταν κριτής του Ισραήλ, ο Ιαβείν και οι Χαναναίοι “κατέθλιψαν υπερβολικά τους γιους Ισραήλ” επιβάλλοντας την κυριαρχία τους με “900 σιδερένιες άμαξες” (Κριτές 4:3). Η Δεβόρρα “κάλεσε τον Βαράκ, τον γιο του Αβινεέμ... και του είπε: Δεν πρόσταξε ο Κύριος ο Θεός του Ισραήλ, λέγοντας: Πήγαινε και συγκέντρωσε δύναμη στο βουνό Θαβώρ... και θα σύρω προς εσένα, στον ποταμό Κισών, τον Σισάρα, τον αρχηγό του στρατού του Ιαβείν, και τις άμαξές του, και το πλήθος του, και θα τον παραδώσω στο χέρι σου;” (εδ. 6,7). Ο Βαράκ φοβήθηκε και είπε ότι δεν θα πάει να πολεμήσει, εκτός αν η Δεβόρρα πήγαινε μαζί του. Εκείνη συμφώνησε, αλλά του είπε ότι μια γυναίκα θα λάβει τη δόξα για τη νίκη!

“Και η Δεβόρρα είπε στον Βαράκ: Σήκω· επειδή, αυτή είναι η ημέρα, κατά την οποία ο Κύριος παρέδωσε στο χέρι σου τον Σισάρα· δεν βγήκε ο Κύριος μπροστά σου; Και ο Βαράκ κατέβηκε από το βουνό Θαβώρ και τον ακολουθούσαν 10.000 άνδρες. Και ο Κύριος κατατρόπωσε τον Σισάρα, και όλες τις άμαξες, ολόκληρο τον στρατό μπροστά στον Βαράκ” (Κριτές 4:15). Ο Σισάρα θανατώθηκε αλλά όχι στη μάχη, μια απλή γυναίκα του χωριού που ονομαζόταν Ιαήλ του τρύπησε το κεφάλι με ένα σφυρί και έναν πάσαλο ενώ εκείνος κοιμόταν.²¹

Ο συνδυετικός κρίκος αυτής της μάχης με τη Μάχη του Αρμαγεδδών φανερώνεται στην ωδή που σύνθεσε η Δεβόρρα για να εορτάσουν τη νίκη: “Ήρθαν οι βασιλιάδες, πολέμησαν... στα νερά του Μεγιδδώ... Από τον ουρανό πολέμησαν, τα άστρα από την πορεία τους πολέμησαν ενάντια στον Σισάρα... Τότε τα νύχια των αλόγων συντρίφτηκαν από τον ορμητικό δρόμο, τον ορμητικό δρόμο των ισχυρών, που ήσαν επάνω τους” (Κριτές 5:19-22). Στην τελευταία Μάχη του Αρμαγεδδών κυριολεκτικοί στρατοί θα “συγκεντρωθούν” ανά τον κόσμο για να εκτελέσουν τη θανατική ποινή που έχει απαγγελθεί στο λαό του Θεού, αλλά “από τον ουρανό (θα) πολεμήσει τα άστρα”. Άγγελοι, “τα στρατεύματα που ήσαν στον ουρανό, επάνω σε λευκά άλογα” (Αποκάλυψη 19:14) θα πολεμήσουν αντί του λαού του Θεού (όχι στο πλευρό του αλλά αντί για αυτόν) και θα καταστρέψουν εντελώς εκείνους που τους καταδιώκουν. Από αυτή τη μάχη μαθαίνουμε ότι τα παιδιά του Θεού στη Μάχη του Αρμαγεδδών θα είναι ταπεινά και ανθρωπίνως αδύναμα, απροσδόκητα θαρραλέα όμως (Δεβόρρα και Ιαήλ). Ωστόσο, η νίκη θα έρθει από τον ουρανό (“πολέμησαν τα άστρα”).

Το δεύτερο βουνό της Μεγιδδώ, η Μορέχ, είναι η τοποθεσία όπου ο Γεδεών πολέμησε εναντίον των μυριάδων των Μαδιανιτών. Οι Μαδιανίτες “ήσαν πολυάριθμοι σαν ακρίδες”²² και “ανέβαιναν αυτοί και τα κοπάδια τους, και έρχονταν μαζί με τις σκηνές τους, και έμπαιναν στη γη, για να την καταστρέψουν” (Κριτές 6:5). “Ο άγγελος του Κυρίου”²³ παρουσιάστηκε στον Γεδεών και τον πρόσταξε: “Πήγαινε με τη δύναμή σου αυτή, και θα σώσεις τον Ισραήλ από το χέρι του Μαδιάμ” (Κριτές 6:14). Από την ιστορία ωστόσο, μαθαίνουμε ότι η νίκη δεν επήλθε από “τη δύναμη” του Γεδεών, αλλά από την ισχυρή δύναμη του Κυρίου!

Στον Γεδεών δόθηκε η εντολή να καταστρέψει τα είδωλα που βρίσκονταν στον οίκο του (Κριτές 6:25-32). Η αποστολή του, να επιτεθεί στους Μαδιανίτες, ήταν κάτι πέραν των δυνατοτήτων του ώστε αναρωτιόταν αν όντως είχε ακούσει τον Κύριο. Ο Θεός υπομονετικά του παρείχε θαυμαστά σημεία για να τον ενθαρρύνει να προχωρήσει με εμπιστοσύνη και ανδρεία (εδ. 36-40). Ο Γεδεών έστειλε μηνυτές να συγκεντρώσουν στρατιώτες· 32.000 άνδρες ανταποκρίθηκαν, αλλά “ο Κύριος είπε στον Γεδεών: Πολύς είναι ο λαός που βρίσκεται μαζί σου, για να παραδώσω τους Μαδιανίτες στο χέρι του, μήπως ο Ισραήλ καυχηθεί εναντίον μου, λέγοντας: το χέρι μου με έσωσε” (Κριτές 7:2). Ο Θεός τον πρόσταξε να ζητήσει από εκείνους που

²¹ Κριτές 4:17-23.

²² Κριτές 6:5, 8:10.

²³ Ο άγγελος του Κυρίου (Κριτές 6:11,22) ήταν ο ίδιος ο Κύριος (βλ.εδ. 14,23).

φοβόντουσαν να γυρίσουν πίσω και παρέμειναν 10.000 που ήταν ακόμα πάρα πολλοί. Ο Θεός έδωσε μια πιο αυστηρή διαδικασία επιλογής – και μόνο εκείνοι που ήπιαν νερό “με το χέρι τους προς το στόμα τους” έγιναν αποδεκτοί - τελικά έμειναν μόνο 300 άτομα! (Κριτές 7:1-7).

“Το στρατόπεδο των Μαδιανιτών ήταν προς το λόφο Μορέχ... και χώρισε (ο Γεδεών) τους 300 άνδρες σε τρία σώματα, και στα χέρια όλων αυτών έδωσε σάλπιγγες και αδειανές στάμνες, και λαμπάδες μέσα στις στάμνες... και τα τρία σώματα σάλπισαν με τις σάλπιγγες, και έσπασαν τις στάμνες, και στα αριστερά τους χέρια κρατούσαν τις λαμπάδες, και στα δεξιά τους χέρια τις σάλπιγγες, για να σαλπίζουν... Και οι 300 σάλπισαν με τις σάλπιγγες τους· και ο Κύριος έστρεψε τη ρομφαία του καθενός ενάντια στον διπλανό του σε ολόκληρο το στρατόπεδο· και ο στρατός έφυγε” (Κριτές. 7:16-22).

Από αυτή την ιστορία μαθαίνουμε ότι ο λαός του Θεού στη Μάχη του Αρμαγεδδών εξαρτάται πλήρως από Εκείνον, ενώ έχουν αφαιρέσει κάθε είδωλο από τη ζωή τους που θα μπορούσε να εμποδίσει την παρουσία και τη δύναμη του Θεού. Είναι επιμελείς, ώστε να είναι σίγουροι ότι ακούν σωστά τη φωνή του Θεού (τα σημεία) και όταν σιγουρευτούν για το θέλημά Του, είναι θαρραλέοι και πρόθυμοι για δράση. Έχουν πληρωθεί με Άγιο Πνεύμα (λαμπάδες), αλλά λάμπουν μόνο όταν το ‘εγώ’ τους συντριφθεί. Όπως προλέχθηκε από τον Δανιήλ “Όταν συντελεστεί ο διασκορπισμός της δύναμης του άγιου λαού, όλα αυτά θα εκπληρωθούν” (Δανιήλ 12:7).²⁴ Έχοντας πλήρη εμπιστοσύνη στον Κύριο και όχι στον εαυτό τους θα “σαλπίσουν τις σάλπιγγες”, μεταδίδοντας το τελευταίο μήνυμα στον κόσμο. Το θηρίο και οι υποστηρικτές της Βαβυλώνας θα είναι εξαγριωμένοι, ο Θεός όμως θα προστατέψει τον λαό Του και θα εξολοθρέψει τους εχθρούς του.

Το τρίτο βουνό της Μεγιδδώ είναι ο Κάρμηλος. Την εποχή του προφήτη Ηλία, ο βασιλιάς Αχαάβ, ωθούμενος από την κακή βασίλισσα Ιεζάβελ, επέβαλε τη λατρεία του Βάαλ στον Ισραήλ, και “η Ιεζάβελ εξολόθρευε τους προφήτες του Κυρίου” (Α΄ Βασιλέων 18:4). Ο Ηλίας κρύφτηκε στον χείμαρρο Χερίθ, όπου του έφερναν τροφή τα πουλιά μέχρις ότου ο χείμαρρος ξεράθηκε. Τότε πήγε στη Σεραπτά της Σιδώνας, μια πόλη εθνικών, όπου τον φρόντισε μια ειδωλολάτρισσα χήρα μέχρι που ο Θεός του είπε ότι έφτασε η ώρα της αναμέτρησης με τους ειδωλολάτρες που κυβερνούσαν το λαό Του. Ο Ηλίας είπε στον Αχαάβ: “συγκέντρωσέ μου ολόκληρο τον Ισραήλ στο βουνό, τον Κάρμηλο, και τους 450 προφήτες του Βάαλ, και τους 400 προφήτες των αλσών, που τρώνε στο τραπέζι της Ιεζάβελ” (Α΄ Βασιλέων 18:19). Ο λαός είχε μπερδευτεί τόσο πολύ ώστε όταν ο Ηλίας τους ρώτησε ποιον θα προσκυνήσουν, “ο λαός δεν του απάντησε ούτε έναν λόγο” (εδ. 21). Ο Ηλίας πρότεινε μια δοκιμή: θα προσφέρονταν δυο θυσίες και ο θεός που θα απαντούσε με φωτιά από τον ουρανό θα ήταν ο αληθινός Θεός. Οι προφήτες του Βάαλ ήταν πεπεισμένοι ότι θα εκτελούσαν τα συνήθη θαύματά τους και καλούσαν τον Βάαλ με μια ολόημερη λατρεία, χορεύοντας, πηδώντας, φωνάζοντας και κόβοντας τον εαυτό τους, για να κερδίσουν την εύνοια του θεού τους, όμως “δεν υπήρξε φωνή, και δεν υπήρξε ακρόαση, και δεν υπήρξε προσοχή” (εδ. 26-29).

Τότε, “ο Ηλίας είπε σε ολόκληρο τον λαό: Πλησιάστε σε μένα. Και επιδιόρθωσε το θυσιαστήριο του Κυρίου, το γκρεμισμένο” (εδ. 30). Για να αποδείξει ότι δεν υπάρχει ίχνος εξαπάτησης ζήτησε να ρίξουν νερό πάνω στο ζώο που θα θυσιαζόταν μέχρι που το νερό ξεχείλισε γύρω από το θυσιαστήριο και γέμισε και το αυλάκι γύρω από αυτό. Τότε ο Ηλίας προσευχήθηκε στον Κύριο, λέγοντας: “Εισάκουσέ με, Κύριε, εισάκουσέ με, για να γνωρίσει αυτός ο λαός ότι εσύ ο Κύριος είσαι ο Θεός κι εσύ γύρισες την καρδιά τους πίσω”. Τότε έπεσε φωτιά από τον Κύριο και κατέφαγε το ολοκαύτωμα και τα ξύλα, και τις πέτρες, και το χώμα και έγλειψε το νερό. Και όταν ολόκληρος ο λαός το είδε, έπεσαν μπρούμυτα μπροστά τους, και είπαν: “ο Κύριος, αυτός είναι ο Θεός, ο Κύριος, αυτός είναι ο Θεός”. Οι ψευδοπροφήτες πιάστηκαν και θανατώθηκαν· δεν διασώθηκε ούτε ένας (εδ. 32-40). Η Ιεζάβελ εξοργίστηκε όταν είδε ότι οι προφήτες της είχαν

²⁴ Βλ. ενότητες 10: Ο διασκορπισμός της δύναμης του άγιου λαού, 11:7-10 και 11:11-13.

σκοτωθεί και απείλησε τον Ηλία με θάνατο. Εκείνος τράπηκε σε φυγή και πήγε στα βουνά, ο Θεός όμως τον συνάντησε εκεί και τον ενθάρρυνε. Το τέλος της Ιεζάβελ ήταν τραγικό, στρατιώτες της στράφηκαν εναντίον της και την εξολόθρευσαν μαζί με την οικογένειά της (Β' Βασιλέων κεφάλαιο 9).

Από αυτή την ιστορία βλέπουμε ότι στη Μάχη του Αρμαγεδδών ο λαός του Θεού φαινομενικά θα είναι μόνος του, ωστόσο ακόμα και ένα πλήθος ψεύτικων και εχθρικών θρησκευτικών ηγετών δεν θα καταφέρουν να τους εμποδίσουν στην προσπάθειά τους να προκαλέσουν το σύστημα της Βαβυλώνας και να οδηγήσουν τους μπερδεμένους ανθρώπους να πιστέψουν στον Κύριο. Αφού προσελκύσουν το μεγάλο πλήθος, μέσω της δύναμης του Αγίου Πνεύματος, θα απειληθούν με θάνατο και θα πρέπει να πάνε στα βουνά. Ο Θεός όμως θα πολεμήσει τους εχθρούς τους (που στο τέλος θα στραφούν ο ένας ενάντια στον άλλον) και θα αλληλοεξοντωθούν.

Αυτά τα τρία γεγονότα απεικονίζουν τις εμπειρίες που θα έχει ο λαός του Θεού στη Μεγάλη Θλίψη και στο αποκορύφωμά της, τη Μάχη του Αρμαγεδδών. Ο ειδικός αγγελιοφόρος του Θεού (η Δεββώρα, ο Γεδεών και ο Ηλίας) αντιπροσωπεύει τους 144.000 που καλούν το λαό του Θεού να βγει από τη σκλαβιά της ειδωλολατρίας και της ψεύτικης λατρείας. Η ιστορία της Δεββώρα δείχνει ότι οι άνθρωποι του Θεού θα συνειδητοποιήσουν την αδυναμία και την απελπισία τους (ο ήρωας ήταν μια γυναίκα!). Θα συντρίψουν το 'εγώ' τους, σαν το στρατό του Γεδεών, ώστε το φως του Θεού να λάμψει καθώς θα σαλπίζουν. Μπορεί να χρειαστεί να κρυφτούν σε σπηλιές, σαν τον Ηλία, και θα βρεθούν εντελώς εξαρτημένοι από τον Θεό για την επιβίωσή τους.²⁵ Οι τρεις αυτές ιστορίες μας φανερώνουν ότι οι εχθροί τους θα είναι πολυάριθμοι, ωστόσο ο Θεός θα πολεμήσει στη θέση τους και οι εχθροί τους θα αφανιστούν.

Στην Αποκάλυψη 16 αναφέρεται μόνο η συγκέντρωση **“των βασιλιάδων της γης και ολόκληρης της οικουμένης... στον πόλεμο εκείνης της μεγάλης ημέρας του Θεού του Παντοκράτορα”**. Η μάχη ουσιαστικά περιγράφεται στο κεφάλαιο 19: **“Και είδα το θηρίο και τους βασιλιάδες της γης, και τα στρατεύματά τους συγκεντρωμένα, για να κάνουν πόλεμο... και το θηρίο πιάστηκε, και μαζί μ' αυτό ο ψευδοπροφήτης... και οι δυο ρίχτηκαν ζωντανοί στη λίμνη της φωτιάς... και οι υπόλοιποι φονεύθηκαν... και όλα τα όρνεα χόρτασαν από τις σάρκες τους”** (Αποκάλυψη 19:19-21).

16:17-21 Η ΕΒΔΟΜΗ ΠΛΗΓΗ

“Και ο έβδομος άγγελος ξέχυσε τη φιάλη του στον αέρα και βγήκε μια δυνατή φωνή από τον ναό του ουρανού, από τον θρόνο, που έλεγε: Πραγματοποιήθηκε” Αποκάλυψη 16:17. Κάθε προηγούμενη φιάλη ξεχύθηκε σε μια συγκεκριμένη τοποθεσία (στη γη, στη θάλασσα, στα ποτάμια, στον ήλιο, στο θρόνο του θηρίου, στον ποταμό Ευφράτη) και προκάλεσε καταστροφική ζημιά σε εκείνο το σημείο. Η έβδομη φιάλη ξεχύνεται **“στον αέρα”**. Ο αέρας αποτελεί το βασίλειο του Σατανά, ο οποίος είναι **“ο άρχοντας της εξουσίας του αέρα”** (Εφεσίους 2:2). Διευθύνει την άνομη βασιλεία του στην αόρατη πνευματική σφαίρα επιτιθέμενος στον Χριστό, βλέποντας τα παιδιά του Θεού. Ωστόσο, με την έβδομη πληγή η βασιλεία και η εξουσία του Σατανά τερματίζονται με μια ανακοίνωση από το θρόνο που λέει: **“Πραγματοποιήθηκε”**. Αυτή είναι η ίδια κραυγή που πρόφερε ο Χριστός στο σταυρό όταν η τέλεια ζωή και θυσία Του οδήγησαν τη βασιλεία του Σατανά στο τέλος της. Με την έβδομη φιάλη η αόρατη βασιλεία αφανίζεται και

²⁵ Αυτό προλέχθηκε από τον Ησαΐα στο πλαίσιο της Δευτέρας Παρουσίας, **“Ποιος από ανάμεσά μας θα κατοικήσει μαζί με τη φωτιά που κατατρώει;... Αυτός που περπατάει με δικαιοσύνη... αυτός θα κατοικήσει στα υψηλά, οι τόποι της υπεράσπισής του θα είναι τα οχυρώματα των βράχων, ψωμί θα του δοθεί, το νερό του θα είναι βέβαιο”** (Ησαΐας 33:14-16.)

διαλύονται μαζί της όλα όσα συνδέονται με αυτή, συμπεριλαμβανομένης και της εκδήλωσης της στη γη με τη “μεγάλη πόλη” τη Βαβυλώνα.

“Και έγιναν φωνές και βροντές και αστραπές, και έγινε μεγάλος σεισμός, που δεν είχε γίνει, αφότου οι άνθρωποι υπήρχαν επάνω στη γη, τέτοιου είδους μεγάλος σεισμός. Και η μεγάλη πόλη διαιρέθηκε σε τρία μέρη, και οι πόλεις των εθνών έπεσαν” (Αποκάλυψη 16:18,19).

Εδώ έχουμε τη δεύτερη αναφορά στον σεισμό.

Αποκάλυψη 6:12-17	Αποκάλυψη 16:17-21
“Να, έγινε ένας μεγάλος σεισμός” (εδ.12).	“Και έγινε μεγάλος σεισμός” (εδ.18).
“Κάθε βουνό και νησί κινήθηκαν από τους τόπους τους” (εδ. 14).	“Κάθε νησί έφυγε, και τα βουνά δεν βρέθηκαν” (εδ. 20).
“Ήρθε η μεγάλη ημέρα της οργής Του· και ποιος μπορεί να σταθεί;” (εδ. 17).	“Το ποτήρι από το κρασί του θυμού της οργής Του” (εδ. 19).

Το ευρύτερο πλαίσιο στο έκτο κεφάλαιο της Αποκάλυψης είναι η διερευνητική κρίση των ασεβών, οι οποίοι θα ζουν στη Δευτέρα Παρουσία. Η περικοπή στην Αποκάλυψη 16 αναφέρεται στην εκτελεστική κρίση των ίδιων ανθρώπων. Μέχρι εκείνη τη στιγμή έχει ξεκαθαριστεί πλήρως ποιοι είναι εκείνοι που ανήκουν στο αντί-χριστιανικό, πολιτικοθρησκευτικό σύστημα που ονομάζεται Βαβυλώνα. Η τριαδική φύση του συστήματος έχει ήδη αναφερθεί - ο δράκοντας συμβολίζει τον πνευματικό παγανισμό, το θηρίο αντιπροσωπεύει τον Ρωμαιοκαθολικισμό και ο ψευδοπροφήτης αντιπροσωπεύει τον αποστάτη Προτεσταντισμό. Αυτή η **“Μεγάλη Πόλη”** μέσω της πολιτικής της επιρροής, του εξαναγκασμού, της κολακείας και της αγάπης των ανθρώπων για την αμαρτία, διατήρησε την εξουσία της και μια ισχυρή ενότητα βασισμένη στο μίσος και το φόβο. Τώρα όμως, με τον αρχηγό του κακού εκθρονισμένο, η φαινομενική ενότητα μετατρέπεται σε χάος - **“η μεγάλη πόλη διαιρέθηκε σε τρία μέρη”**.

“Και η μεγάλη Βαβυλώνα ήρθε σε ενθύμηση μπροστά στον Θεό, για να δώσει σ’ αυτήν το ποτήρι από το κρασί του θυμού της οργής του. Και κάθε νησί έφυγε, και τα βουνά δεν βρέθηκαν. Και μεγάλο χαλάζι, μέχρι ένα τάλαντο, κατέβαινε από τον ουρανό επάνω στους ανθρώπους” Αποκάλυψη 16:19-21. Αυτό το εδάφιο συμφωνεί με το πρότυπο του έβδομου στοιχείου: αποτελεί την εισαγωγή για την ενότητα που ακολουθεί.²⁶ Σε αυτό το εδάφιο παρουσιάζεται η πτώση της Βαβυλώνας. Τα κεφάλαια 17-19 αποτελούν μια επεξηγηματική εκτροπή από το ιστορικό χρονοδιάγραμμα για να παρουσιάσουν τις λεπτομέρειες της ταυτότητας, του έργου και της κατάληξης της σύγχρονης Βαβυλώνας μαζί με τη χαρούμενη αντίδραση του ουρανού για τη πτώση της.

Στην έβδομη πληγή όλη η φύση διαλύεται· τα νησιά και οι οροσειρές εξαφανίζονται και κόκκοι χαλαζιού βάρους 40 κιλών πέφτουν από τον ουρανό. Προφανώς κάθε επίθεση εναντίον

²⁶ Το μήνυμα προς την έβδομη εκκλησία (Λαοδίκεια) τελειώνει με τα εξής λόγια: “Όποιος νικάει, θα του δώσω να καθίσει μαζί μου στον θρόνο μου, όπως κι εγώ νίκησα και κάθισα μαζί με τον Πατέρα μου στον θρόνο του” (Αποκάλυψη 3:21). Αυτό ακολουθείται από τα κεφάλαια 4 και 5, τη σκηνή του θρόνου του Θεού. Με το άνοιγμα της έβδομης σφραγίδας “έγινε σιωπή στον ουρανό μέχρι μισή ώρα” (Αποκάλυψη 8:1). Αυτό ακολουθείται από τις επτά σάλπιγγες, την πρώτη “μισή ώρα” της “ώρας του πειρασμού, που πρόκειται να έρθει επάνω σε ολόκληρη την οικουμένη” (Αποκάλυψη 3:10) όπου ο Θεός θα είναι ‘σιωπηλός’. Η έβδομη σάλπιγγα αναγγέλλει “τον μισθό στους δούλους Σου, τους προφήτες, και στους αγίους, και σ’ εκείνους που φοβούνται το όνομά σου, και κρίση σε “αυτούς που φθείρουν τη γη” (Αποκάλυψη 11:18). Αυτό ακολουθείται από τα κεφάλαια 12-14, τα οποία προσδιορίζουν αυτές τις κατηγορίες ανθρώπων.

των παιδιών του Θεού θα φτάσει στο τέλος της.²⁷ Σε μια επίδειξη απελπιστικής παράνοιας, αποτέλεσμα της συνεχούς ταύτισης με την αμαρτία, οι ασεβείς στρέφονται προς τον Θεό, όχι για να μετανοήσουν με ταπεινοφροσύνη, αλλά για να Τον απειλήσουν - **“Οι άνθρωποι βλασφήμησαν τον Θεό, εξαιτίας της πληγής με το χαλάζι, επειδή η πληγή του ήταν υπερβολικά μεγάλη” Αποκάλυψη 16:21.** Αυτή τη στιγμή έχουν καταλάβει ότι βρίσκονται στο λάθος στρατόπεδο της Μεγάλης Διαμάχης. Η βλασφημία όμως ενάντια του Θεού που πέθανε για να τους σώσει και έκανε τα πάντα (επιτρέποντας ακόμη και τη μεγάλη θλίψη) για να τους ελκύσει προς Εκείνον, δείχνει με βεβαιότητα ότι οι άνθρωποι αυτοί δεν θα μπορούσαν ποτέ να είναι ευτυχισμένοι στη βασιλεία του Θεού όπου θα βρίσκονταν συνεχώς στην παρουσία Του.

²⁷ Είναι ενδιαφέρον να επισημάνουμε ότι αυτό το σενάριο δεν αιφνιδιάζει τον Θεό· στο βιβλίο του Ιώβ, το οποίο θεωρείται ως το πρώτο βιβλίο της Αγίας Γραφής που γράφτηκε, ο Θεός ρωτά τον Ιώβ: “Είδες τους θησαυρούς από το χαλάζι, τους οποίους φυλάττω για τον καιρό της θλίψης, για την ημέρα της μάχης και του πολέμου;” (Ιώβ 38:22,23).